

312438

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మే నెల 13 వ తేది మంగళవారము } సంచిక ౩౫.
Vol. 17. } **MADRAS, TUESDAY 13th MAY 1930.** } No. 35.
శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర వైశాఖమాస బహుళ వ్రథమ

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీర మందలి దుష్పదార్థములను
తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేతము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

వంచభాష చీటీ జూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండగలది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

109, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోఫ్, బాంబాయి.

వివాహ వ్యయ భారమును తొలగించుటకు అపూర్వ మగు

సదుపాయ ఒక్కటే కలదు! ఏ మందురా?

ఆంధ్ర వివాహ సంతాన సహాయక సమితిలో వివాహ భీమా చేయుటయే.

కావలెను.

ఆర్థిక జర్లు & ఏజంట్లు

కావలెను.

వివిధవిధములు!

మంచి బేటాలు!!

హెచ్చు కమీషనులు!!!

వివరములకు:—Secretary,

THE ANDHRA MARRIAGE AND BIRTH INSURANCE SOCIETY, LTD.
(1) Head-Office Guntur.

గవర్నమెంటు హామీ
రెండు లక్షలు వూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తత్క్షణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

బందరు.

మాత్రకోత వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసాల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హిత్రాంధ్ర, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వుండును.

ప్రాప్తికై వాపలవినవారు ఈ విగ్రహ చిత్రమును చూడవలెను.

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును సరించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు
కాకమున తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.
గాంధీ జ్యోతిషవినియం, తిరు త్తణి. P. O.

కృష్ణాపార్థసాధనవాడ

ఆంధ్రదేశముందు అతి ప్రసిద్ధములను మామండలమును
మా పెద్ద కేటాగునకును నేడే వ్రాయుడు.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమును కిమందులు
జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్లాక్స్ ఆంటి-మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు
జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన
జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల నీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి
వెంటనే నివారించ గలదు. నీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి
వసి పిల్లలకు విక్రీయి ఉపయోగము. నీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,
21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

ఆర్థరసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్తమైనది. కాష్టియమైనది. ఆయుర్వేద బావధ
ములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలిననుమాకే వ్రాయు
డు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజంట్లు -

కే. వి. కేశవయ్య

58, 8/15 నల్ల కంఠిపేటి, తిరువల్లిక్కేటి, మద్రాసు.

వేదాంతం కమలాదేవిగారి ప్రచారము

మా ప్రత్యేక విలేఖరి

అనకాపల్లి, మే 9:- అఖిలభారత జాతీయోపసంఘసభ్యులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సభ్యులు, కాకినాడ లోని ప్రభుత్వస్థాన ప్రత్యేక వేదములు నగు కమలాదేవిగారి (డాక్టర్ కృష్ణయ్యగారి సతి) కాకినాడనుండి 7 వ తేదీ ఉదయము మొదలు బయలుదేరి ఆనాటి మధ్యాహ్నము 1-45 కు అనకాపల్లి చేరి. శ్రీ ధర్మాల అప్పలనరసయ్యగారు రైలు కు వచ్చి వారి సాహసాన్ని అనుగ్రహించి వారి గృహమున సాత్వికమిచ్చిరి. సాయంకాలము మార్కెట్టులో 6 గంటలకు శ్రీ పురుషులకు ఒక మహాసభ జరిగెను. సుమారు ఒక వేయిమంది సభకు వచ్చి యున్నారు. అందు శ్రీలును పాటకజనమును అనేకులు గలరు. మొదట కమలాదేవిగారు ఇంకనిరులును కలిసి జాతీయగీతముల పాడినది. ఆ సందర్భమున నారాయణమూర్తిగారు, డాక్టరు, ఉపన్యాసకురాలను గూర్చి ముచ్చటించిరి. కమలాదేవిగారు 6 నుండి 7 1/2 వరకు ఒక టేబుల్ గేట్ గా అత్యుత్సాహముతోను శాంతిలోనుకాంగను, ప్రభుత్వము, ఉపసత్వాగ్రహము, శాసనసభసభ్యులను, పన్నులనిరాకరణోద్యమముల తత్వము గూర్చి యుపన్యసించిరి. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము మొదలగు సనాత ముఖ్యాంశముల చర్చించిరి. ఖద్దరుధారణ, రాట్నము తిప్పట, మద్యపాననిర్మూలనము: ఉప్పుచేయుట, అమ్మట, కొనుట, శ్రీపురుషుల వంటిరుల అవసరము. ధనావశ్యకత తాటిచెట్లను నరకులుగూర్చి చాల చెప్పిరి. అందరూ ఆనందించి ప్రశంసించిరి. తిప్పల నరసయ్యగారు, నారాయణమూర్తిగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ సభ్యుల సహాయకార్యదర్శి భాగవతుల సుబ్బారాయ్యగారు, ఒక రైతును ఆసక్తితో ఉపన్యసించిరి. ఆ రైతు కష్టాధిపతి 5 రూ. సత్వాగ్రహానిధి కొనంగెను. ఆనాడు కొందరు వాలంటీర్లు చేరవచ్చిరి. ఇంకను రానున్నార. ధనములేమియు లోపము లేదు. వైశ్యప్రముఖులు సాయము తప్పక చేతురు. ఇది ఖద్దరు పుత్పత్తి అత్యంత విరివిగా జరుగు స్థలము. ఇక్కడి కొరకొండ బుచ్చిరాజుగారు సత్వాగ్రహించే విశాఖపట్టణ శిబిరములో నున్నారు.

విశాఖపట్టణం

8 వ తేదీ ఉదయం 9 1/2 వ్యాసంజరలో బయలుదేరి పీఠ విశాఖపట్టణమునకు 12 గంటలకు చేరిరి. రైలువద్దకు మల్లిమడుగుల జగన్నాథరావుగారు మొదలగు వంటిరులు వెళ్లరువచ్చిరి. తిన్నగా శిబిరమునకు తీసికొనివెళ్లిరి. విశాఖపట్టణమున నేటికి ప్రచారము లో పూర్తిగాచేసిన సత్వాగ్రహనేపథ్యము 67 గురు కలరు. అందు పట్టణములో 17 గురున్నారు. ఇంకను క్రొత్తపేరలు కొందరు వచ్చిరి. వారిని చేర్చుకొనిన లిప్యచేర్చకయే వైసంఖ్య, మల్లిమడుగులవారు, గుప్తగారు, బుచ్చిరాజుగారు, బుర్రా బదరీ నారాయణమూర్తిగారు, ఆచారిగారు, మొదలగువారే కాక ఒక బంగారీయునకుడు, కొందరు ఉత్సాహులు, ఒక మహమ్మదీయుడు ఏజన్సీలోని వారు కొందరు ఇట్లానేకమంది యిచట గలరు. కవుతాసమితివారును పీఠి సంపూర్ణముగ తోడ్పడుచివ్వుములు కనబడుచున్నవి. వేదసాయంకాల మిచట శ్రీ పురుషులకు ఒక బహిరంగసభ జరుపబడునని కరపత్రములు అచ్చొత్తించి పంచిపెట్టబడుచుండెను గాని హఠాత్తుగ పెద్దగాలివచ్చి మధ్యాహ్నముంతయు గురియుచుండుటచే సాయంత్రం సభ జరుగలేదు. కేపుసాయంత్రం జరుగును. ఎల్లండి పడవ తేదీని ఘోషి లక్ష్మీభాయి వర్ధంతివాడు పెద్ద ఊరేగింపును సభయు జరుగును. కమలాదేవిగారు రుపన్యసించురు 8 వ తేదీ రాత్రి 7 1/2 గం. వ్యాసంజరలో పీఠ బరంపురమునకు బయలుదేరి. 9 వ తేదీని అటనుండి విశాఖపట్టణం వెళ్లుదురు. తరువాత విజయనగరం, సామర్లకోట కాకినాడ వెళ్లుదురు. 9 తేదీ ఉదయం 5 గంటలకు బరంపురం చేరిరి.

మోహనీ తైలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-8 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరీక్షము జేయు విద్యార్థులు, పీడర్లు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరల మోహలహ్యములకు ప్రాపకులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రమణీయమగు నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమగు నువాసనద్రవ్యములు చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసె యున్నాము. వేదేలు, ఒకసారి వ్రాసించిన నిజము తెలియగలదు, అమృతాంజనముడిపో బొంబాయి, మదరాసు.

బరంపురము

9-న తేదీ ఉదయం బరంపురం చేరిరి. స్వేచ్ఛనువద్దనే వరాహగిరి జోగయ్య పంతులుగారు, పరాంకుశం శ్రీరామమూర్తిగారు కనబడిరి. వారితో తన ప్రచారోద్దేశము విన్నవించి గంజాంజిల్లా సత్వాగ్రహోద్యమపరిస్థితుల తెలిసికొనిరి. శ్రీ జి. వెం. నారాయణగారియింట బస. జిల్లాకాంగ్రెస్ కార్యదర్శిని కలిసికొని మాటలాడిరి. నాయకులకు ఉన్న రామలింగంపంతులుగారింటికి వెళ్లిరి. పాకల సాభాగ్యవతివారిని కలిసికొని మద్యపాననిర్మూలన ప్రచారము ఖద్దరుప్రచారము చేయవలె నని వినయముగ ప్రబోధించిరి. వారి కృతజ్ఞముగ ఖద్దరుదీక్ష గైకొని రనియే చెప్పవచ్చును. పెద్దయిండ్లవా రగు దిళమర్తివారిని, విరాహగిరి వారిని సందర్శించి శ్రీల నందరను ఈ ఉద్యమమున సంపూర్ణముగ చేరవలయునని విన్నవించిరి. ఒక శ్రీ నైద్యురాలిని చూచిరి. శ్రీపురపాలకసభ్యురాలి సంపూర్ణ మగు తోడ్పాటును సొందిరి. కంట్రాక్టరు రామలింగం పంతులు మొదలగువారి యిండ్లకు వెళ్లి వారి శ్రీలతో మాటలాడిరి. కాకినాడ నాయకులు బరంపురం జేయిలలో ఉన్నారని విని జైలు సందర్శింపవెళ్లిరి. కాని గోదావరివా రెవరిని బరంపురం తీసికొని రాలేదట. విశాఖపట్టణమువా రందరూ, బందరు నల్లజింజాల వారు కొందరునుమాత్ర మున్నారు. అదియు కొద్దికోజులకే నట. తరువాత జైలు మార్తరు. ప్రయాగ సత్వ నారాయణగారిని జైలులో చూచట విసది. ఖైదీలందరూ కలసగనే యున్నారు. ఆరోగ్యముగనేయున్నారు. సాయంత్రం 3-3 1/2 మధ్య కమలాదేవిగారు కేపు గోపాలపురం వెళ్లి సభాసమయమునకు బరంపురం తిరిగివచ్చిరి. గోపాలపురంలోనే యీ మధ్య సమస్తి శాసనోల్లంఘనము, ఉప్పు సత్వాగ్రహము జరిగెను. ఇత్తుడు బారువకేపులో జరుగుచున్నది. ఉత్పల్లె శ్రీప్రచారకురాలగు సరళాదేవిగారి పరిచయము చేసికొనుటయైనది. దినమంతయు వర్షము కురియుచుండినను సాయంత్రము ఆంధ్రభాషాభివర్ధన సమాజముచాలాలోను చుట్టవరాండాలపైనను క్రిక్కిరిసిపోయిన జనసమూహముగల సభ జరిగెను. ప్రముఖులు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, శ్రీలు, ఆంగ్లోత్సాహు లనేకులువచ్చిరి. జయంతి వెంకటనారాయణగారు ఉపన్యాసకురాలిని సదస్యులకు పరిచయముచేయుచు మాటలాడిరి. పిదప కమలాదేవిగారు 2 గంటల సేపు గంభీరపన్యాసము గావించి స్వచ్ఛందనేపథ్యులై యు, ధనమునకై యు విజ్ఞప్తిచేసిరి. పిదప సరళాదేవి ఉత్పల్లెను ప్రవాహముగ ఉపన్యసించిరి. కొన్ని ఉప్పుపాట్లములు వేలము వేయబడెను. 9-15 కు సభ ముగిసెను. ఈ జిల్లాలో వారము దినములైన ఉండి ప్రచారముచేయుమని అనేకులువిన్నవించిరి. 10 తేదీ ఉదయం మొదలు విశాఖపట్టణము వెళ్లుచున్నారు. 11 తేదీ నరసన్నపేట, 12 తేదీ శ్రీకాకుళం వెళ్తురు.

ఏజెంట్లు కావలెను

మా మండలి తరపున అప్పవ్యాపారమును సాగించుటకు ఆంధ్రదేశమునందలి అన్ని జిల్లాలయందును, అన్ని తాలూకాలయందును, అన్ని ఫిర్కాలయందును, ఏజెంట్లు కావలసి యున్నారు. “జిల్లా ఏజెంట్లకు కనీసపు పని మీద నెలకు రు 80/-లు వేతనమున్నూ, రు 20/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ, న్యాయముగా చేసిన పనిపైన కమిషనున్నూ, తాలూకా ఏజెంట్లకు కనీసపుపనిమీద నెలకు రు 32/-లు వేతనమున్నూ, రు 8/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ, న్యాయముగా చేసినపనిపైన కమిషనున్నూ, ముతా ఏజెంట్లకు కనీసపు పనిమీద నెలకు రు 25/-లు వేతనమున్నూ, రు 5/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ యివ్వబడును.” ఏజెంట్లుగా పనిచేయగోరువారు వారి వారి యోగ్యతలను తెలుపుచు, ఈక్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తులను పంపించగోరెదము.

కార్యదర్శి:

శ్రీ ప్రజాసహాయకమండలి లిమిటెడ్, గుంటూరు.

నెలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

3-5-30ది సాయంకాలము నెలూరుజిల్లా కాంగ్రెసు ఆఫీసునుండి, శ్రీమతి పాణకా కనకమ్మగారి నాయకత్వమున శ్రీశ్రీశ్రీ, లవణశాసన తిరస్కారమునకు, వీరంగములతోను, జాతీయపతాకములతోను, మహాత్ముని ఛాయాపటము ముందు నడుచుచుండగా పురవీధులలో పూకేసి, తిప్పరాజువారి సత్రమువద్దకు చేరి యచట ముమారు మూడువందలమంది శ్రీలు, 2000 రెండువేల పురుషులు, చూచుచుండగా శ్రీ ఓరుగంటి మహాత్ముని (వెంకటసుబ్బయ్యగారి భార్య) శ్రీ రెంటాల సుబ్బమ్మ, శ్రీకట్టా రాఘవశంకరమ్మ, శ్రీకొప్పలు, హనుమాయమ్మ, శ్రీగంధవరపు నాగమ్మగార్లును ఉప్పుశాసనమును తిరస్కరించిరి.

ఉప్పు కాచుచుండగా శ్రీయుతులు దేనురెడ్డి, శేషురెడ్డి, నాగనూరు, రాఘవులుకెట్టి, తామలూరు పద్మనాభయ్యగార్లు పాదలకు ఖద్దరుచుగూర్చియు, ఉప్పుసత్వాగ్రహమును గూర్చియు ఉపన్యసించిరి.

ఒకగంటసేపు కాయగ శ్రీమతి పాణకా, కనకమ్మ మొదలగువారు స్వరాజ్యపు ఉప్పును తీసుకొని బహిర్యముగావించిరి.

శ్రీమతి కనకమ్మగారు శాంతివైస్యములో చేరవలయుననియు, ఖద్దరు కట్టవలయుననియు ప్రబోధము చేసిరి.

శ్రీమతి మహాత్ముగారు పిమ్మట మాట్లాడిరి. అంతట స్వరాజ్యపు లవణమును శ్రీలు వేలమువేసిరి. కొనినవారిలో ముఖ్యులు శ్రీమతి తిక్కవరపు సుదర్శనమ్మ మునిసిపల్ చెక్కును రామిరెడ్డిగారి భార్య, కాసా రాజ్యలక్ష్మమ్మ మరియు సుమారు ఏబదిమంది ఉప్పునుకొనుటచేసిరి. గాంధీమహాత్మునకు జయభేరితో సభయు, శ్రీలు చేసినఉప్పు వేలమువేయుటయు నాటికిసమాప్తమైనది.

న్యాయవాదులు ఖద్దరుదీక్ష

నెలూరు న్యాయవాద సంఘమువారు 2-5-30 తేదీ సమావేశమై “న్యాయవాదసంఘములోని సభ్యులందరూ ఖద్దరు ధరింపవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నారు.” ఈ తీర్మానమును బి. అన్నాసాని అయ్యర్ బి. ఎ. గారు ఉపపాదించి, శింగరాజు రామారావు బి. ఎ. బి. యల్. గారు బలపరచగా అంగీకరింపబడిరి. న్యాయవాదులు ఖద్దరును విరివిగా కొనుచున్నారు.

గోసలపల్లెలో ఉప్పువల్లను పోలీసువారు పాడుచేసిరి

గోసలపల్లెలో పోలీసువారు మివట్టి డెబ్బలలో ఉప్పు మళ్లదగ్గరకువచ్చి, శాంతివైసల భోజనము చేయుచుండగా ఉప్పుమళ్లను పాడుచేసిరి. శాంతివైసల భోజనము వదలివేసి పరుగిడి వారికి దొరికినంతముట్టుకు ఉప్పును ఇత్తుకొనిరి. యిందువలన యంతవరకు 100 నూరుమళ్లలో పండి యుండిన ఉప్పును పోలీసువారు పాడుచేసిరి.

గంగపట్నము పూటూరు

గంగపట్నము కల్లుకంగడి మూయబడినది. పూటూరులో కల్లు, సారాయి, గంజాయిఅంగళ్ల వద్ద రాత్రి, పగలు పికెటింగు చేయుచున్నారు. ఊటుకూరులో గ్రామకట్టు బాటును యేర్పరుచుకొనినారట. ఏబదిమంది స్వరాజ్యపులవణమును కొనుగోలుచేసిరి.

గంజాము, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో సున్నితమగు మిశ్రమ ఖద్దరు తయారగుట

అఖిలభారత తంతుకారక సంఘము-ఆంధ్రశాఖవారి హెచ్చరిక

(1) శ్రీ డి. రాజన్నరెడ్డి, కద్దరు పరిశ్రమాలయము, మేలియపట్టి గంజాము జిల్లా (2) పట్టుసాలీ వస్త్రాలయము (3) బొంతలకోడూరు ఖాదీ వస్త్రాలయము వారు యింకా కొంతమంది నేతగాండ్లును ఆంధ్రమన్నిత కద్దరని మిశ్రమ కద్దరు అమ్మకము జేయుచున్నారు. వీరందరూను అఖిలభారత చరకాసంఘమువారిచే నొసగబడు సర్టిఫికేటు లేకయే కద్దరు వ్యాపారమును సాగించుచున్నారు. ఈవర్తకులందరు అమ్మకట్టి కద్దరు కుద్దమైనది నమ్మటకు వీలులేనందున కద్దరు కొనువారెల్లరు ఆ అంగళ్ల యందు కద్దరుకొనకూడదని యిందుమూలమున హెచ్చరించుచున్నాము. అఖిలభారత తంతుకారకసంఘమువారి ముద్రనుండునట్టి కద్దరునేకొనవలెను. సున్నితమగు కద్దరు చికాకోలునందు సఘముయొక్క కేంద్రకార్యాలయమునందు దొరకును, బొంతలకోడూరు పట్టుసాలీఖాదీవస్త్రాలయమువారు అఖిలభారత తంతుకారకసంఘమువారి సర్టిఫికేటులను పొంది కద్దరులమ్మకము జేయుచున్నటుల ప్రజలకు దెబ్బతీచున్నారు. అఖిలభారత తంతుకారకసంఘమువారు ఆంధ్రదేశములో యితర వైసేటు ఖాదీ సఘముగాని సున్నితమగు కద్దరు అమ్మటకు సర్టిఫికేటు నొసగలేదని యిందుమూలమున తెలియ జేయుచున్నారు.

మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసునందు

జమీయతుల్ ఉలేమాహింద్ తీర్మానములు

స్వాతంత్ర్య సమరమునందు మహమ్మదీయులు పాల్గొనవలెనని యను విషయమునుగూర్చి 3 దినములు తీవ్రమైన చర్చ జరిగిన వెనుక జమీయతుల్ ఉలేమావారు మహమ్మదీయులు తటస్థముగ నుండవలసిన కారణములేదని తీర్మానింప బడిన జమీయతు మద్య నిషేధము విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము కొనసాగించుటకొక ఉపసంఘమునుకూడ ఏర్పరచెను

ఈక్రింద ఉడహరింపబడినది వారి తీర్మానములు.

(అ) భారతజాతీయ మహాసభ లాహూరునందు జమీయతు ఆదర్శమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే ఆదర్శముగా ఆంగీకరించుటచేతను జమీయతు క్యజించిన నెహ్రూనివేదికను కాంగ్రెసుకూడ త్యజించియుండుటచేతను తక్కువ సంఖ్యవారి యనుమతిలేనిదే యెట్టి విధానము నంగీకరింపమని కాంగ్రెసు తీర్మానించియుండుటచేతను ప్రస్తుత పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు నుండి మహమ్మదీయులు తటస్థముగా నుండవలసిన కారణము కన్పట్టదు.

(ఆ) మహమ్మదీయుల మతజాతీయ హక్కులను సమర్పించుటకై కాంగ్రెసువారి కార్యక్రమము జమీయతు ఒప్పుకొననిదే మహమ్మదీయులకు కడమాట కాజాలదు.

శిక్షుకాలములో ఆచరణయం దుంచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి

(ఇ) కారదాచట్టము ఇస్లాముఖ్య కీశానము నతిశ్రమించునదగుటచేతను, ప్రభుత్వమెట్టి ప్రతికూలమునకును పట్టించిడున కుండట చేతను.

(ఈ) ఇట్టికష్టనష్టములను తొలగించుటకు స్వాతంత్ర్యమే తరచోపాయముగుట చేతను, మహమ్మదీయులందరును దేశముకొఱకును మతము కొఱకును కాంగ్రెసుతో కలిసి కాంతి సమరమందు పాల్గొనవలెనని జమీయతు తీర్మానించుచున్నది

మాలానాకిఫయతుల్లాఖాన్, మాలానా అతుల్లాపాబు కారి, మాలానామహమ్మదు నాసమ్గార్లు ఉపసంఘముగా యీక్రింది విషయములను కొనసాగించవలెనని జమీయతు తీర్మానించుచున్నది

(1) నిషిద్ధములగు ఫత్వాలను, సారస్వతమును ప్రచురించుట

(2) మద్యనిషేధ నిరోధము.

(3) విదేశీవస్త్ర, మఖ్యముగా బ్రిటిష్వస్త్ర, బహిష్కారము, స్వదేశీవస్త్రులను వస్త్రములను వాడవలెనని ప్రచారము

(4) కాంగ్రెసు మహమ్మదీయులలో కొందరినికను వదలకన్న సందేహములను నివారించుటకు ప్రయత్నించు నెడల మహమ్మదీయుల వికృతవలన జయము తొందరలో సిద్ధింప గలదు.

(ఫీ తె)

ఇంగ్లండు ప్రయాణము

రేట్లు తగ్గించుట

బొంబాయి, మే 8 — మ్యాగిస్ట్రేటు మ్యాగిస్ట్రేట్ కంపెనీ వ్యవహారాలు మొదటిరెండు తరగతులకు స్త్రీమరుకెట్లకు తగ్గించి వారని, ఏజెంటు అసోసియేటెడ్స్ ప్రెస్సునకు తెలుపుచున్నాడు బొంబాయినుండి లండన్కు మొదటితరగతిలో “డి” రేట్కొకటి క్రొత్తగా ఏర్పాటుయినది

జూన్ 6 నుండి క్రొత్తరేట్లు

మొదటితరగతి —		ఎ	బి	సి	డి
లండన్కు పోను	పా	92	82	72	62
రానుపోను	పా	161.	144.	126.	108
మార్సెల్లుకు పోను	పా	84	74.	66	58
రాను పోను	పా	147.	130	116.	103.
రెండవతరగతి - లండన్కు పోను	పా,	55.	50		
రాను పోను.	పా	98	88		
మార్సెల్లుకు పోను	పా	52.	46.		
రాను పోను పా.		91.	81.		

జూన్ 6 వ తేదీనగాని, ఆవెనుకగాని, యూరపునకు తిరుగు మార్గవలె పోవువారికి, రేట్లలోనివారడి ఇచ్చివేయబడును.

(ఆ తె)

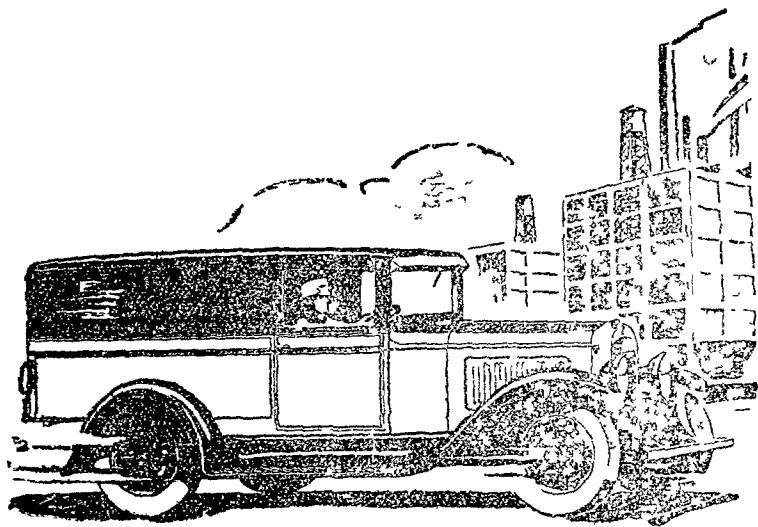
కానసనభ ఎన్నికలు

నిడంబరగ, మే 10 — ని నేనుగోపాల పిల్లేగారు పాటరాను కానసనభకు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు పోనసన ఎన్నికొనబడిరి.

(ఆ తె)

అభివృద్ధికరమగు యంత్రనిర్మాణము రాకపోకల ఖర్చుల తగ్గించకలదు

విల్లీస్ బ్రక్కు-నందుగల గొప్ప యంత్రనిర్మాణ సుగుణమువలన త్వరితముగ, మితవ్యయముతో దీర్ఘకాలము పనిచేయగలిగియున్నది. ఈ గొప్ప గుణములలో నొకటగు దృఢనిర్మాణమువలన యెక్కువబరువును మోసి, దీర్ఘకాలము పనిచేయగలిగి, ఉక్కులోహముతో తయారుగాబడియున్నది. మరియు చూచుటకు పెద్దదిగానుండి, సింగిల్ స్టేట్ డ్రైవింగ్ క్లచ్, వారమ్ లండ్ గీర్ టైప్ స్టీరింగ్ యంత్రనిర్మాణము, ఇనుపచక్రములు, రిమ్ములు, దృఢమగు రబ్బరు చక్రములు, బలిష్ఠమైన స్ప్రింగులు, “ఫింగ్ కోటిస్ కంట్లోలు” మరియు యింక నెన్ని యోయభివృద్ధులు కలిగియున్నది.

నూ త న

Willys

1½ టన్ను బ్రక్కు

పరిశకదార్లు —

సింప్లీస్ ఆండ్ కో., లిమిటెడ్.,

మద్రాసు,

ఉదకమండలము,

తిరుచినాపల్లి.

జూన్ మాసారంభమున వెలువడుచున్నది. జూన్ నెల 1-వ తేదీలోపుగ వ్రాయు వారికి సంచిక ఉచితముగ పంపబడును.

ఆనందబోధిని.

సర్వాంగసుందర మగు చక్కనిమాసపత్రిక

మా కార్యాలయమునుండి పదునారు పత్రికములనుండియు వెలువడుచున్న ఆనందబోధిని ద్రవిడ మాసపత్రికయు, సారపత్రికయు తమిళనాడునందలి యిరువదివేల గృహముల నలంకరించుచున్నది అట్లులే సర్వాంగసుందరమగు చక్కని తెలుగుమాసపత్రికను ప్రచురించి ఆంధ్రగృహముల కానందము గొలుప నిశ్చయింపబడినది ఇందు ఉత్తమును కథలు పద్యములు, వ్యాసములు, క్రమము ననుసరించి సచిత్రముగ ప్రచురింపబడుచుండును ఇట్టిపత్రిక ఆంధ్రమున మరెవ్వరికి లేదని నొక్కి ఎక్కాజింపగలము. ఆంధ్రమహాజను లెల్లరును ఈ ఉత్కృష్టపత్రికకు చందాదారులై ఎలయు సహాయ మొనరింతురు గాక. ఇండియా, బర్మా, సింగపూర్ నుండువారికి సంవత్సర చందా 1 రూపాయ మాత్రమే సింగపూర్, శాహాంగు, మద్రాస్ లోనివారికి రు 1-4-0 మాత్రమే. వెంటనే చందాదారులు పండు.

“ఆనందబోధిని” కార్యాలయము, నెం. 6, వెంకటేశమేష్ట్రవీధి, మదరాసు.

నర్సాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

వాన, మబ్బులు

మే. 11:—గత మూడురోజులు ఎడతెగక వాన కురియుచు మబ్బుకాద క్రమియై ఉన్నది. ఈరోజున తెరపిచ్చి పడి.

పసిబిడ్డల ఆరోగ్యము

మా గ్రామములోని చెట్ డివెల్ ఫేర్ మెట్రిక్స్ సెంటరు యొక్క రెండవ వార్షిక కార్యక్రమము నిన్నటిది. మాసము కత్తిరుగాలైన స్వామినాథన్ ఐ. సి. యస్ గారి ఆధిపత్యమున జరిగినది. సుమారు 60 మంది స్త్రీలకు భోజనము పెట్టి వారి చిన్ని పాపలకు చొక్కాలను యిచ్చి తృప్తిపరచిరి. ఇవిగాక ఆపిల్లలలోని మిక్కిలి ఆరోగ్యవంతులకు బహుమతుల నిచ్చిరి. ఈ సెంటరులో గతసం॥ములో రోజుకు 64 గురు చొటిబిడ్డలు హాజరైనట్లున్నా సెలకు సుమారు రు 80 లు ఖర్చు చేసినట్లున్న వింటిని. వచ్చే సం॥కు స్వామినాథన్ గారి సతిని అధ్యక్షులుగాను శ్రీమతి దిగుమర్తి రామలక్ష్మమ్మగారిని తిరిగి కార్యదర్శినిగాను ఎన్నుకొనిరి.

బజారులో ఉప్పుచేయుట

ఈరోజున ఉదయమున నుండియు శ్రీమతి పులుగుర్ర కనకమ్మగారు వలంటిర్ల సహాయమున గడ్డిబజారులో ఉప్పు చేయుచున్నారు. వలంటిర్ల చుట్టుబిగిగా చేతులు పట్టుకొని నిలబడియున్నారు. తొమ్మిదిఘంటల కొకసారి మా సబుకత్తెకు రుగారున్న పోలీసువారు వచ్చి కుండలు పగులగొట్టి వెడలిరి. కనకమ్మగారు కుండలు విడువనందున సబుకత్తెకుగాన చేతిమీదకొట్టిరి. తిరిగి 11 గంటలకు పోలీసువారు సముద్రస్థి క్షుణ్ణత వచ్చి కుండలను పగులగొట్టుటకు రాబోయిరిగాని జనము కిటకిట లాడుటచేత పోలీసువారు లోనికి జొరవాలెక పోయిరి. గిరుళ్ళున పోలీసువారు మల్లిపోయిరి.

ఉపాధ్యాయ పండితపరిషత్తు

చతుర్థవార్షిక మహాసభ-గుడివాడ

ది 6-5-1980 తేదీన గుడివాడలోని హైస్కూలు భవనమున పగలు 12 గంటలు మొదలు 6 గంటలవఱకు వార్షిక కార్యక్రమములు బ్ర.శ్రీ కాశీభట్ట నుబ్బయ్యశాస్త్రిలవారి అధ్యక్షతన జయప్రథముగా జరిగినది. 8 జిల్లాలనుండి సుమారు 40 మంది పరిమత్సభ్యులు సభకు దయచేసిరి. అధ్యక్షులు పండితుల ప్రస్తుత పరిస్థితులను హృదయరంజకముగా నువ్వరించిరి. తరువాత పరిమత్సభ్యులగు బ్ర.శ్రీ మల్లాది సూర్యవారాయశాస్త్రిగారు పండితుల బాధ్యతను వివరించుచు సభాసదుల సలహించిరి.

పాఠశాలలోని దేశభావల సాగిగతులు సరిగా లేనందున తదభివృద్ధికై త్రైనింగుస్కూళ్ళలో పండితులను నియమించుట, పాఠశాలలో సంస్కృతాంధ్రములు బోధించు పండితులనే దొరతనము వారొచ్చు పరీక్షలలో ప్రధాన పరీక్షకులనుగా నియమించుట, పండితులయొక్కయు భావలయొక్కయు సాగిగతులను ప్రత్యక్షముగా విన్నవించుటకై దొరతనమువారి యొద్దను, డైరెక్టరు వారియొద్దను ఉపసంఘముల ద్వారా నివేదికను పంపుట మున్నగువిషయములు సభలో నేక గ్రీవముగా తీర్మానింపబడెను.

వీలూరు వాస్తవ్యులు వేంకటరామా ఆండుకో ప్రాప్తైటరు మల్లారాశ్రీ ఈదర వెంకట్రావు పంతులుగారు నిరుడు వీలూరు మహాసభలో వాగ్దానము చేసినప్రకారము తమ వార్షికము 116 రూపాయలను స్వయముగా దయచేసిరి. రామా ఆండుకో ప్రాప్తైటరు మల్లారాశ్రీ ఈదర వెంకయ్యపంతులుగారు (వీలూరు) ఈసంవత్సరము నుండియు ప్రతిసంవత్సరము 50 రూపాయలు వార్షికమిచ్చుటకు తమ యేజంటు ద్వారా వాగ్దానముచేసిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు వేమూరి వేంకటసుబ్బయ్య చౌదరిగారు, శ్రీ భిమిడిపాటి అయ్యప్పశాస్త్రిలుగారు మున్నగువారి ఆధిపత్యములతో సభ ముగిసెను. రాబోవు పరిమత్సభలోను పామర్తి సూర్యప్రకాశ శర్మగారు పాల్గొలునను ఆహ్వానించిరి.

వారణాసి సూర్యనారాయణశాస్త్రి,
కార్యదర్శి.

కారంచేడు

9-వ తేదీన బాపట్ల తాలూకా కారంచేడు గ్రామమున యస్. యల్. యస్. వి. సి. ఆండు కో., వారి భవనమున శ్రీయత దగ్గబాటి నుబ్బన్నచౌదరి వాళం సుబ్బారావుగారు నాయకత్వముండ వేళ్ళుగల లవణమును తయారుచేసిరి. చౌదరిగారు గుప్తగాదు మరకొందరు ఇంటింటికి తిరిగి లవణమును విక్రయించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

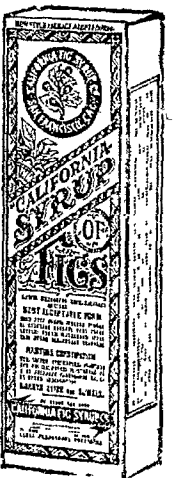
జబ్బుగల వారలకు, జ్వరపీడితలైన పసిపిల్లలకి నిరపాయకరమైన ఖేది మందు

తల్లీ! జబ్బుగానున్న పసిపిల్లల కిమ్మ కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ "California Syrup of Figs"

పసిపిల్లలు జ్వరపీడితులైనను, అజీర్తిచే బాధపడుచున్నను, "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క యింజనైను రుచిని ప్రేమించుదురు. ఈ నిరపాయకరమైన ఖేదిమందు కడుపును శుభ్రపఱచి మలమును వెడలనడుపును. నేడు ఒక టీస్పూనుడు జబ్బుగానున్న పసిపిల్లకు యిచ్చిన మరుసటిదినమే తేటగా తిరుగును. హాని యేమియును చేయదు. మత్తును గలుగజేయు పదార్థము లేవియు యిందు చేరవు.

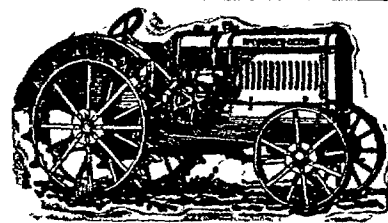
మీ కెమిస్టును "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నివ్వమని కోరుడు.

అనుపానముయొక్క వివరములు చిన్న పెద్ద వయసు గలవారందరూ ఉపయోగించునట్లుగా అచ్చువేయబడి నీసా మీదనే అంటించబడెను. అంగళ్ళ న్నిటియందును, కెమిస్టులందరివద్దను దొరకును. తల్లీ, మీరు "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నే కావలెనని చెప్పడు. లేనియెడల మరొక యిమ్మ లేవను సిరప్ నిచ్చెదరు.

VOLKART BROS ENGINEERS

అర్జిరియన్ పీథి, మద్రాసు.

యు. ఎస్. ఏ. చికాగోలోనున్న ఇంటర్నేషనల్ హార్వెస్టర్ కంపెనీకి సోల్ ఏజెంట్లు

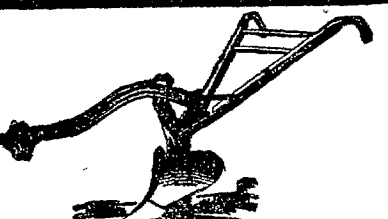
సుప్రసిద్ధమైన మాక్ కార్మిక్ - డీరింగ్ ట్రాక్టర్. పండలకొలది ఆనేకసంవత్సరమునుండి భారతదేశమునందు యిక్కని నేవయినరచ్చుచున్నది. ప్రస్తుతము బజారునందున్నవాటిలో మిక్కిలి తక్కిగల ట్రాటరు.

లోతుగా దున్నుటకు ఇంటర్నేషనల్ ట్రాక్టర్ మోల్డబోర్డు వాగలి ప్రత్యేకముగా నల్ల రేగడభూమికి తగినది.

ఎత్తకు తగిన వి. హెచ్. సి. కల్పి వేటరు వరుసలయ్య వైరు చేయుటకు కావలసిన చులకనైన పనిముట్టు. కలుపు రీయుటకు, కట్టలు ఏర్పరుచుటకు కూడ తగినది.

సి. ఆండు ఓ. బర్టర్ ఇవిగాక యితర రకముల వాగళ్ళు, పనిముట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన మెషీనులు వగైరాలు కూడ మావద్ద సదా నిల్వలోనున్నవి. పూర్తి వివరములుగల క్యాటలాగును వ్రాయవలెను.

కొమరవోలు (తూర్పు కృష్ణా)లో స్వాతంత్ర్య పతాక ప్రతిష్ఠాపన

మే 10-వ తేదీన శ్రీ వేంకటేశ్వర గ్రంథనిలయ భవనముపై శ్రీయత పాట్లూరి ఆంజనేయులుగారు కార్యదర్శి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపతాకమును ప్రతిష్ఠాపనచేసిరి. 5, 6 వందల మంది ప్రజలు వచ్చి ఈ యుత్సవము జయప్రథముగా కొనసాగించిరి. ఆంజనేయులుగారు గంభీరవస్త్రాసము నొసంగుచు జాతీయపతాకముకొరకై పోరాముల నర్పణచేయుటకు సంసిద్ధులు కావలె ననియు ప్రజలు సంఘభావముతో నుండి ప్రభుత్వవిధానమును నిరూపము గావించవలసిన దనియు చెప్పిరి.

(ఒక విలేఖరి)

కొల్లూరు-శ్రీ వేంకటేశ్వర నిలయము

శ్రీ వేంకటేశ్వర నిలయముయొక్క ప్రారంభోత్సవము 8-5-80 వ తేదీన మ-రా-శ్రీ సిల్లలమర్తి ఆంజనేయవంతులుగారి ఆధిపత్యమున జరిగెను. కార్యదర్శి పోలేపెద్ది రామమూర్తిగారు తమ నివేదికయందు సమగ్రముగా వివరములను వర్ణించియుండిరి.

పూర్వవిద్యార్థి సంఘ తృతీయ వార్షిక కార్యక్రమము 9-5-80 వ శ్రీయత కరుగంటి సీతారామయ్య యం. ఏ. గారి ఆధిపత్యమున జయప్రథముగా జరిగినది. పూర్వవిద్యార్థి సంఘము వారు శ్రీ వేంకటేశ్వర నిలయమునకు యేబది రూపాయలొసంగియుండిరి.

(ఒక విలేఖరి)

రాజమండ్రి (స్వకీయవిలేఖరి)

వర్ధంత్యుత్సవము

మే 11:—1857 సంవత్సరములో జరిగిన భారత స్వతంత్ర ప్రయత్నముయొక్క వర్ధంతి మేనెల 10 వ తేదీని రాజమండ్రిలో ప్రజలలో ఉత్సాహముతో జరిగింది. సుధామణి మునియ్యంగంటల పాఠశాలనుండి బాతీయ పాఠశాలలోను, బాతీయ పాఠశాలకుల ఛాన్సలరులతోను, బాతీయ గీతములను పాడుచు అనేకులు వాలంటీర్లు తదితరులు యుత్సవముగా బయలుదేరి ముఖ్యపీఠులనుండి పోయి 6 గంటలకు శ్రద్ధానంద మాటవద్దచేరి ఆచ్చట మహాసభ చేసిరి. ఆసభకు శ్రీయ్యత పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావు గారు రధ్యక్షత వహించిరి. మల్లారాంత్రి సూర్యప్రకాశరావు గారును క్రొవ్వడి లింగరాజు గారును, పండిత వల్లిభాగ్యన రావు గారును, దక్షిణాది సుబ్బయ్య గారును డాక్టరు గురుమూర్తి గారును ఉపన్యసించిరి. గురుమూర్తి గారు 1857 సంవత్సర ప్రయత్నమునకును ప్రస్తుతము మనదేశములో స్వతంత్ర్యముకొరకు జరుగుచున్న ప్రయత్నమునకును గల భేదమును గురించి విపులముగా చెప్పి ఆహింసా పద్ధతులయొక్క యుత్సాహమును గురించి నొక్కిచెప్పిరి. ప్రజలందరూ ఆహింసా ప్రయత్నమున బానిస ఖద్దరుత్పత్తియందును, ఖద్దరుధారణయందును నిషేధించి పనిచేసినచో స్వరాజ్యము తప్పక చేరుదనని తెలిపిరి. శ్రీయ్యత పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావు గారును, పండిత వల్లిభాగ్యన రావు గారును సావర్ణ్యరూపి గ్రంథమునుండి కొన్ని భాగములను చదివి వినిపించిరి.

మల్లారాంత్రి గాడియ రామమూర్తిగారి పిల్లలు, యూనీవర్శిటీ బాటాయమ్మ తదితరుల యూనీవర్శిటీ పాఠశాలలోని ఒక సీటును ప్రదర్శించిరి. సభకు ముగించుచు వాలంటీర్లచేత వ్రాయబడిన యూనీవర్శిటీ పాఠశాల—వియ్యం అంకముల పాఠశాల—త్వరలో ప్రదర్శించునని పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావు గారు తెలిపిరి.

సత్యాగ్రహము

రాజమండ్రిలో అనుదినము నగరకాంగ్రెస్ కమిటీ ఆదరణక్రింద శ్రద్ధానందమాటలోను, జామిషేట్లలోను మంగళవారపు పేటలోను, రామాలయమువద్దను ఇతరచోట్లను పురసభలు జరుగుచున్నవి. కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులను గురించియు ఆచూకీలను, పత్రికలలోవచ్చిన వార్తలనుగురించియు, సత్యాగ్రహమును గురించియు, ఖద్దరుధారణను గురించియు ఉపన్యసించుచున్నారు. ఖద్దరుధరించువారు హెచ్చులగుచున్నారు. అందరూ కావలసిన ఖద్దరుధరింపలేదు. ఖద్దరు ఉత్పత్తి స్పృహచేయుటకు ప్రయత్నములుచేయుచున్నారు. శ్రీ వాలంటీర్లలో ఉత్సాహము చాల హెచ్చుగానన్నది. శివరాజు వెంకటరామరావుగారి తల్లి గారున్ను, దిగుమర్తి బుచ్చిక్కయ్యగారున్ను, పాలకోడేటి శ్యామలాంబగారున్ను, పార్వతమ్మగారున్ను, తదితరులన్ను ప్రతిదినము ఖద్దరు వీధులవెంబడి తీసుకొని విక్రయించుచున్నారు. విదేశీస్త్రీలయములను పికెటింగుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

మద్యపాన నిషేధము

రాజమండ్రిలో ప్రజలలో ఈ మద్య మద్యపాన నిషేధములో మంచిపని జరుగుచున్నది. ప్రతిదినము కాంగ్రెస్ ఆదరణక్రింద జరుగుచున్న సభలలో ప్రజలు మద్యపానము మానవలసినదని ఒక్క లుపన్యసించుచున్నారు. కల్లు సారాయిలు త్రాగు అలవాటుగల మాత్రంలో ఈ ఉద్యమము ప్రబలుచున్నది. రాజమండ్రిలో ప్రజలలో వందూరి పాపారావు కుమార్తెపురుగు వెంకటేశ్వరయ్యగారి కొట్లోను కాళ్ల సూర్యయ్యగారి కొట్లోను పనిచేసే జబ్బామాతీలు 28 గురున్న జబ్బి వీరమల్లయ్యగారి ఖాయిదా కొట్లో పనిచేసే జబ్బామాతీలు 16 గురున్న మంచిలి లాలయ్యగారి కొట్లో పనిచేసే సజ్జా సాంబయ్య జబ్బు మాతీలు 11 గురున్న ఇక ముందెన్నడు కల్లు సారాయి, బ్రాండ్, భంగ మొదలగు మత్తు పదార్థములు పయోగింపమనినీ, ఇక ముందెన్నడైనా ఈ జబ్బులలో మనుష్యులెవ్వరైనా త్రాగినయెడల అట్టి మనిషికి ఆరు రూపాయలు జరిమానా విధించుటకును త్రాగినట్లు చూచిన మనిషికి 25 రూపాయ లిచ్చుటకున్ను, ఆలూన జరిమానా యివ్వనియెడల జబ్బులోనుంచి అట్టి మనిషిని తగ్గించుటకున్ను 9 వ తేదీని ఏర్పాటులు చేసుకొని సదరుమాతీలందరూ అగ్రిమెంటు వ్రాసి సంతకములు శ్రీ మద్రలు వేసియున్నారు.

ఓడలపనివాండ్రునమ్మె

రంగూను, మే 10:—ఓడలపనివాండ్రు కొన్ని వేలమంది ఎక్కువకూలికొరకు సమ్మెచేయుటచే ఓడలు రేవులో కడలక మెదలక పడియున్నవి. (అ. వె.)

జాబులు

పుంట శాల

ఇవలనుండి వెడలిన శాంతిసైనిక దళములు రెండింటిలో, మొదటిదళమువారు ప్రచారం నిమిత్తము బయలుదేరి 20 రోజులు, తీరమైన యెండవేదిమిని శ్రమను లెక్కచేయక, కృష్ణానదిని దాటి, అవినిగడ్డ మొదలు, మారుమూలల నన్ను గ్రామములకు సయితము వెలి రోజునకు 20 మైళ్లు సగటున ప్రయాణముచేసి, 60 గ్రామములలో తీరమైన ప్రచారము చేసి యిటీవలనే తిరిగివచ్చిరి. వీరి సంచారమునందు రెండు మాడు రోజులు భోజనము దొరకక పోవుటవలన, పుష్పనాసములు సయితము చేసినవని చెప్పెను.

ఇంక రెండవ దళమునందలి శాంతిసైనికులు స్థానికమున నిర్మాణ కార్యక్రమ ప్రచారమునకై దీక్షలుని పనిచేయుచున్నారు. నూలుతీయ రాజ్యముల సంఖ్య క్రమముగ పెరుగుచున్నది ఎల్లరిని ఖద్దరునందలి యభిమానము హెచ్చుచున్నది. నూలు యుత్పత్తి యింకను తగినంత కాకపోవుట వలన బట్టదొరకుట లేదు. అ. భా. చ. పం. ఆంధ్రశాఖవారు తగినంత నూలును పుత్పత్తి చేయుచుటకై విశేషమైన కృషి సలఱుచున్నారు.

ప్రథమశాంతిసైనిక దళము గ్రామమునకు తిరిగివచ్చిన నాటినుండియును మద్యపాన నిషేధము విషయమై తీరమైన ప్రచారము సారంభించిరి. ఈ గ్రామమునగల కల్లు సారాయి దుకాణములవద్దకు వీగ నిరోధము కల్పించు నా త్రాగుటకు వచ్చువారికి నైతికబోధ జేయుచూ, యెగ్రను యెండలో నిలబడి, వరుసగా నాలుగుదినములు చక్కని కృషిని సజీవి సాయం త్రేము 6 గంటలవేళ అచటనే సభలుజేసి మద్యపాన నిషేధమును గూర్చిన యుపన్యాసములను జేయుచూ సమావేశముగల ఆది యాంధ్రుల నివాసముల కడకేగి, వారికి బాగుగ నాటునెలల యుపదేశముల జేసి, గొప్ప ప్రచారమును జేసిరి. వీరి కృషి ఫలితముగ చాలమంది నిషేధదీక్షను బూని ప్రమాణము లొనరించిరి. దుకాణమువద్దకు వచ్చు త్రాగునారి సంఖ్య పూర్తిగా తగ్గిపోయినది. ఆది యాంధ్రులలోను, చాకలి వారియందును మంచి ప్రభోధము కలిగినది.

మహాత్ముని నిర్బంధము

లోకోత్తర పురుషుడగు మహాత్ముని నిర్బంధింపబడిన దనువార్త యిచటికి 6 వ తేదీ సాయంకాలము శాంతిసైనికులు, మద్య విక్రయకాలవద్ద నిరోధము జరుపుచున్న సమయమున తెలియవచ్చెను. వెంటనే ఆపనిని నిలుపుదలజేసి బాతీయ పాఠశాలమువద్దకు విచ్చి వందన మాచరించి మహాత్ముని దివ్యనామస్మరణ జేయుచూ గ్రామసంక్రమణ గావించిరి. ఈవార్త గ్రామములోని యాచార గోపాలమునకును వణములో తెలిసిపోయెను. నగర సంక్రమణ ముగిసిన వెంటనే పాఠశాలమువద్ద పురజనుల సమావేశము జరిగెను. ఆసభయందు మహాత్ముని యర్హత సమాచారము తెలియజేయబడి నిరసన దెల్పుచూ నాడు గుడిమముగా భావించబడి మరునాడు జరుగవలసిన హరతాళమును గూర్చి యుద్బోధించబడినది. మరునాడు హరతాళము జరిగినది.

మూడు 150 సేత మగములు గల యీ గ్రామమున ఆరోజున టుక్కుమని ధ్వని వినబడలేదు. హరతాళమునాటి యుదయమున మహాత్ముని ఛాయాపటము పుష్పమాలతో నలంకరింపబడి గొప్ప యూరేగింపు జనవ బడినది. మద్యవిక్రయ దారులకుడ మహాత్మునియందలి భక్తిచే, దుకాణములను మూసివైచిరి. 15 సంవత్సరములవయస్సు గల యిరువురు యువకులు మహాత్ముని నిర్బంధముకగూర్చి మాట్లాడిరి. పిమ్మట డాక్టరు గారు ఆదినారాయణగారును రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి బావిక రత్నమును గూర్చి ప్రజలను హెచ్చరించిరి.

ఒక విలేఖరి

సిన్హ

అయిదుగురు వలంటీరులను అరెస్టుచేయుట

సిన్హ, మే 10:—నేడుసాయంకాలము సిన్హలో 5 గురు వలంటీరులు బాతీయపాఠశాలను ధరించి శేపు గంజిసభలో జరుగును. అప్పుడు ముగ్గురు హరిద్వార వలంటీరులు ఉప్పు చేసే దరు" అని చెప్పుచు మాలువెంట వెళ్లుచుండగా పోలీసువారు వారిని అరెస్టుచేసిరి. వారిని మొదట ఒక సందులోనికి గెంటిరి. అచట వలంటీరు రెండుగంటలసేపు నిలువబడిరి. ఇంతలో నవంబ్ర ప్రజలు చాలమందిచేరిరి. వారిని తిరిమివేయుదని డిప్టీ కమిషనరు ఆజ్ఞాపించెను. అందులకు పోలీసువారు ప్రజలపైని నీటిపంపులతో నీళ్లుచల్లి తిరిమివేసిరి. 5 గురు వలంటీరులను పోలీసువేదనుకు తీసికొనిపోయిరి. (అ. వె.)

ఉపాధ్యాయ పండితపరిషత్తు

వార్షికోత్సవము

(6-5-30) గుడివాడ (కృష్ణాజిల్లా)

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడపురమునందలి యున్నత పాఠశాలాభివృద్ధి సంఘము బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారి యధ్యక్షతవలన ఉపాధ్యాయ పండితపరిషత్తుయొక్క వార్షికోత్సవము 6-5-30 వ తేదీని జయప్రదముగా జరిగెను. కార్యక్రమము ననుసరించి సభ రెండుదినములు జరుగవలసియున్నను, దేశ కాలపరిస్థితుల ననుసరించి యొక్కదినమే సంగ్రహముగా జరుపబడినది. సుమారు నలువదియంది పండితులూక్రమము సమావేశమయి, ఇదివఱ కెన్నఁదను నీటి స్వల్పసంఖ్య హాజరయి యుండలేదు.

కార్యక్రమ నివేదనములో రు 204-15-9 పైసలు నిల్వ యున్నవనియు, నాడు సభలో వేంకటరామా అడ్డకో యేబాదవా రిచ్చినది రు 116లు కలిపి రు 320-15-9లు నిల్వ గలదనియు, ప్రభుత్వమువారికి, మండల విద్యాకాఖాఫికారుల యభిప్రాయములు సంపాదించినతరువాత వానితో రాబోవు సంవత్సరము డిప్యూటీమను పండితపరిషత్తు నింకను బంతులు పరివర్తన క సేకవిధములు సాయ మొనర్చువలసియున్నదనియు చెల్లపబడినది.

సభాధ్యక్షులు, సారంభోపన్యాసమున, పాఠశాలల పండితులగీతలు, పరిక్షలు, ప్రశ్నోత్తరములు, పతనీయ గ్రంథములు మున్నగువి విపులముగా చర్చించి యంతయు గంభీరముగా నుపన్యసించిరి. బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు పండితులహామకం; వారి యెడలగల లోపములను వివరించుచు పండితులదబును నైకమత్తముగలిగి వర్తించునా యంతటికాకకామై సాధింపగలదురని ప్రబోధించిరి. ఆశ్చర్యములగు తీర్మానములు గావింపబడినవి. ఆసభలో వె కటరామా అడ్డకో, రు 5, రామా అడ్డకో వారును, తమ ప్రచురణ గ్రంథములను బ్రబుచ్చించి నమూనాప్రతులు విరివిగా పంచివెట్టిరి. రాబోవు సంవత్సరము పరివర్తన పాలకొల్లున కాహ్వానింపబడినది.

విద్యాక దేవరకొండ రామజోగి శాస్త్రి.

కర్నూలుసభ

ఖద్దరు ప్రచారము.

కొండ రైల్వే కేటలు పురమంతయు తిరిగి వీధివీధులకును పోయి ఖద్దరు ఉత్పత్తుల నమ్ముచున్నారు. ఒక నెలగా నీవిధముగ ఖద్దరు ప్రచారము జరుగుచున్నది. కర్నూలు స్వదేశీ సహకార భండారమునందు ఖద్దరుఉత్పత్తులన్నియు నయిపోయినవి. వచ్చినది వచ్చినట్లే ఖద్దరుగడ్డ లమ్ముడు పోవుచున్నవి. పోలీసువారు ఖద్దరునమ్ము విచ్చికభలులనుగూర్చి పేర్లను చెప్పుడనియు, వారెందుల కటులచేయుచున్నారో తెల్పుడని యడుగుదు వారికి తొందర కల్గించు చున్నారు.

విశేషములు

ఆత్మపణీయకములగు తంతులను పంపకాడదని యీ యూరి తంతి కార్యాలయమునకు ప్రభుత్వపు టుత్తరువు విచ్చినది. ప్రతితంతిని పోపుచున్న చూడవలసి వచ్చుటచే తంతులను పంపుటలో నాలస్యము కలుగుచున్నది.

మహాత్ముని నిర్బంధము

6 వ తేదీ సాయంత్రము మహాత్ముని నిర్బంధవార్త పురమంతయు నతివేగమున వ్యాపించిపోయెను. వెంటనే అంగడులు కొన్ని మూసివేయబడెను. 7 వ తేదీనాడు సంపూర్ణ హరతాళము జరిగెను.

శ్రీయ్యత ఉప్పలూరు శివరామయ్యగారు ఉప్పుసమ్మ, మనకు స్వరాజ్యము కావలయునా అక్కరలేదా, ఖద్దరుమద్యపానము మున్నగు విషయములనుగురించి మాట్లాడిరి. తర్వాత అక్కరల్లి సామెలుగారు మాట్లాడిరి.

కర్నూలు, మే 9.-మ. రా. రా. శ్రీ వి. నారాయణమూర్తిగారు ఈక్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

“కర్నూలు పురజన సమావేశమువారు మహాత్ముగాంధి గారిని వారి నిర్బంధ ప్రవాస సందర్శన నభినందించుచు, వారి యాద్యమునకు తమ సానుభూతి తెల్పుచు విదేశీస్త్రు బహిష్కరణమునందు ఖద్దరు ధారణనునందు మద్యపాన నిషేధమునందు వారికి పూర్తిగా సహాయముచేయ తీర్మానించుచున్నారు.”

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను. అంతట అధ్యక్షునికిని తదితరోపన్యాసకులకును వందనములతో సభ ముగించబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

గాంధీ-కృపాళినిగార్ల

సంభాషణములు

ప్రస్తుత ద్యమమునుగూర్చి
మహాత్మునిఅభిప్రాయము

(శ్రీ. ప్రెస్ తంతివార్త)

కరాచీ, మే 12:- ఈనెల 5 తారీఖున మహాత్ముడు ఆరే ప్టగుటకు పూర్వము కొన్ని గంటలక్రిందటనే ఆచార్యకృపాళిని గారు మహాత్మునితో ముచ్చటించియుండిరి. ప్రస్తుత ద్యమము ను గురించి మహాత్ము డేమి యభిప్రాయమును దెలిపెనోయని తెలిసికొనుటకుగాను శ్రీప్రెస్ తంతినిధి కృపాళినిగారివద్దకు బోయి ముచ్చటించిరి.

నిర్మాణ కార్యక్రమము

ప్రస్తుతము దేశములో నుండు పరిస్థితులు యేర్పడునని మహాత్ము డెప్పుడో తలచెను. తననేనానాయకులు చెరసాలలలో పెట్టబడుదురనిగూడ యెరింగియుండెను. యువకులు ఉత్సాహపూరితులుగా నున్నందున నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు వారు పరితపించుచున్నందున మహాత్ముడు సంతోషమును వెల్లడించుచున్నది. యువకుల ఉత్సాహమును శ్రేయస్కరముగా నట్లు చేయుట దేశయులవిధియని వారు తలచిరి. హెచ్చునూలును తయారుచేసి, ప్రతియింటను రాట్న చక్రమును ప్రతిష్ఠించునట్లు మనముచేయవలెనని మహాత్ముడు తలచెను. నిరాడంబరజీవితముగలిగి ప్రతివారు సత్కార్యము లుండవలసినవిధముగా నుండవలెనని వారు చెప్పిరి. ప్రతివారు తమసాత్రులను తాము శుభ్రముచేసి, శరీరపుష్టికరములగు వ్యాయామములలో, సైనికులవలె నిమగ్నమై యుండవలెను. నియమనిగ్రహము లున్నచో జయము ధృవమని మహాత్ముడు తలచెను. ప్రతివారిని ప్రభుత్వమువారు ఆరెప్పుచేయరనియు, సాధారణులపై పోలీసులు దౌర్జన్యమును ప్రయోగించెదరనియు మహాత్ముడుచెప్పెను. పోలీసు లవలించి చుపడతి నే ప్రజ లవలంబింపరాదని మహాత్ముడు చెప్పెను. ఖడ్గము ఉత్పత్తి, కల్పండుల పిక్కెటింగు, తాటిచెట్లను కొట్టి నేయుట యిత్యాది నిర్మాణకార్యక్రమమునందు సత్కార్యములు నిమగ్నమై యుండవలెనని మహాత్ముడు చెప్పెను. కేవలము స్త్రీలే వీనిని కొనసాగించవలెననికాదు బీహారు సంయుక్తరాష్ట్రములలో స్త్రీలకు పురుషులగూడ తోడ్పడవలెను. ప్రతిరాష్ట్రము తనకు యోగ్యమనితోచిన చట్టములను ఉల్లంఘించవచ్చునని మహాత్ముడు తలచెను. బీహారులో చాకి దారుల పన్నును, మధ్యపరగణాలలో అటవీపన్నులను ఉల్లంఘించవలెనని మహాత్ముడు తలచెను.

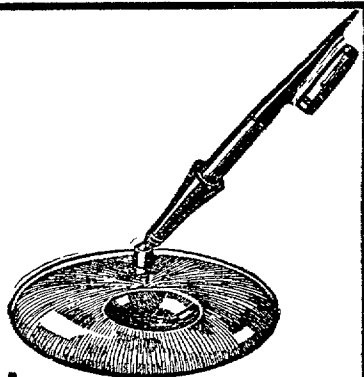
దర్శనదాడి

దర్శనదాడి పనులును కావలసినంతయంతికి పనియుండునని మహాత్ముడనెను. ప్రతిఫలమునుండి కాంతిపైనికులచటికి పోవలసియుండును. దర్శనవద్ద యింకొక గూర్ఖాభాగుడురంతము జరుగవచ్చునని వారు చెప్పిరి. నిర్మాణకార్యక్రమముచేయగల వారు చెరసాలకు పోవలసిన యవసరములేదు. ప్రస్తుతము దేశములో ప్రబలిన ఉత్సాహమును నిర్మాణకార్యక్రమమునకై వినియోగింపవలెను.

ఖడ్గరలో మోసము

విదేశీవస్తువుల దుకాణములను, స్వదేశీవిల్లువస్తువుల పిక్కెటింగునుగూర్చి తనయనుభవములను చెప్పగా మహాత్ముడు కృపాళినిగారితో నిట్లనిరి:- పిక్కెటింగు సంపూర్ణముగా ఫలించకపోయినను స్వదేశీభావమును పెంపుచేయుటకు పిక్కెటింగు సాయకారి యగును. ఖడ్గరకు చాలహెచ్చుగా తయారు చేయుటవలననే విదేశీవస్తు బహిష్కారము సాధ్యమగును. ఇన్నోవేషన్లకంటె తక్కువ మేము నేయమని మిల్లుదారులు అంగీకరించినచో లాభముండును. అంతకు తక్కువ వెంటబరు బట్టలన్నియు మనము రాట్నపు నూలుతోనేనికొనవచ్చును. ఈవిషయమై నేను బీర్లాగారితోడను, నేట్ అంబాలాలో సారాభాయిగారితోడను ముచ్చటించితిని. వారిద్దరు నేనుచెప్పినది వల్లెడిసిరి. ఇతరమిల్లుదారులును నన్ను తమవస్తువులముగ్ధులు మానమైన బట్టకు యింతధరలు పెట్టితిమని తలచి ప్రజలు జాతీయసేవకులకు సాయముచేయరు. వైగా వారిని ప్రతిఘటించుకావున ఇన్నోవేషన్లకు తక్కువ నేయమనియు సరసముగ ధరలను పుచ్చుకొనిపోవుటకై ఉపయోగించు కొనవలెనని తలపెట్టున్నది. రాట్నము నూలు హెచ్చుకొనిది స్వదేశీ ఉద్యమము ఫలించదు. అప్పుడు సాహకార్లు ప్రజలను హింసపుచ్చుటకు సావకాశము కలుగును. ఆనుచుమనియు తీర్మానించుటవలననే జపాను లాంకపైరు పోటీకి మనము ఆగగలుగుదుము.

(శ్రీ ప్రెస్)

మీ బల్ పైకి
అందము నిచ్చి
ఉపయోగకారిగ
నుండును.

ఈ ఉపయోగమును పార్కర్ డెస్కుసెట్లు బల్ పైకిని, మరియు ఇతర స్థలములకు కూడ ఉపయోగపడును.

దీనిని వెంటనే జేబునందు కూడ పెట్టుకొన వీలగును.

పైపెట్టు మూతకు తగ్గిలింపు క్లిప్ను ఉచితము. దీనినే రెండు విధముల నుపయోగించవచ్చును.

Distributors:-

Dodge & Seymour, Ltd.,
Bombay, Calcutta, Madras,
Delhi, Lahore, Karachi.

Parker Duofold
DESK SETS

Authorized Parker Service Stations
M. Husson Ali & Sons, Bunder Street, Madras
Jalal & Sons, Rattan Bazar Road, Madras.

బొంబాయిమిల్లుయజమానుల

ప్రకటన

మిల్లుబట్టలధరలను నియమించువిషయమై ఆలోచన

బొంబాయి, మే 12:- మిల్లుబట్టల ధరలను నియమించు విషయమై ఈరోజుసాయంత్రము బొంబాయిమిల్లు యజమానులొక ప్రకటనగావింపినారు. ఆ ప్రకటనలో యీ క్రింది విషయములు కలవు.

స్వదేశీ ఉద్యమమువలన బట్టలధరలు పెరిగిపోవడం చూడవలెనని చాలమంది నాకు తెలియజరిచిరి. ఈ విషయమై ఈ సంఘాధ్యక్షుడు చాలమందితో సంప్రదించెను. అందులో ముఖ్యులు భారత వాణిజ్య సంఘమువారు. ఈ సంఘమువారు స్వదేశీవస్తువులను ప్రోత్సహించుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించిరి. ధరలు సాధారణముగా నుండునట్లు మేము పర్యవ్రాసములను గావించెదము. బట్టలు కొనువారి శ్రేయమును మిల్లు యజమానుల శ్రేయమును రక్షింపబడినగాని ఈ పరిశ్రమకు లాభము కలగనేరదు.

ధరలు పెరిగి పోవడం చూచుటకు
1. మిల్లుయజమానులు తమధరలను ప్రచురించెదరు. ఇదివరకుగూడ ప్రచురింపబడుచుండెను. కాని అవి చాలమందికి తెలియదు. ఇప్పుడు బహుజనులకు తెలియనట్లు ప్రచురింపబడును.

2. ధరల్లో భేదమును విచారించి, యెవరైనా హెచ్చులాభములు పుచ్చుకొనుచున్నారని సంఘమువారికి తెలిసినచో ఆగంపైయింటులను సంఘమువారు విచారించురు.

ఇంక ప్రస్తుతపరిస్థితులవిషయము. ప్రస్తుతము మిల్లులలో చాలగూడ నిలువయుండుటచే ధర చాలతగ్గవచ్చును. ఇప్పటి ఉద్యమమునకును 1905 సంవత్సరపు స్వదేశీయద్యమమునకును భేదమున్నది. అప్పుడున్న మగ్గుములు యిప్పుడున్న వాటిలో మూడవవంతుకూడ లేవు. కావున అట్లే ధర పెరిగి పోవలసివచ్చెను. ఈ మూడువారములలో జనవరి, ఫిబ్రవరి ధరలకు, అనగా చాలచవక ధరలకు అమ్మకం డెను. స్వదేశీవస్తువులను వ్యాపింపజేయుటకు సంఘమువారు చాలపద్ధతులను ఆలోచించుచున్నారు. ఈవిషయమై సంఘమువారు త్వరలో నింకొక ప్రకటనగావింతురు

(ఆ. ప్రెస్)

ఆంధ్రరాష్ట్రము

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారికి

వివాదిశిక్ష

వివిధనగరములలో క్రొత్త అరెస్టులు

గుంటూరు, మే 12:- క్రియతులు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, జి. వి. పుష్పయ్యశాస్త్రిగార్లు నేడుదయము మంగళగిరిలో సబుమేజిస్ట్రేటు శేషమ్మగారియెదుట విచారింపబడిరి. ఉప్పుబట్టము 74 సెక్సును స్వల్పంఘించి క్రిమినలు ప్రాసీ జరుగోడు 117, 148 సెక్సుల ప్రకారము నేరముచేసినట్లు కేసుచేయబడెను. మోసకర్మమును సాక్షులు ముగ్గురు విచారింపబడిన పిదప నిరుత్సరమును చెరి యొకవత్సరము కఠినశిక్ష విధించబడెను. లక్ష్మీనారాయణగారికి ఎ తరగతి సౌకర్యములను పుష్పయ్యశాస్త్రిగారికి వి తరగతి సౌకర్యముల నొసంగిరి. ఇరువురను రక్షణముండి జైలులు నకు గొంపోయిరి. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు వెడలుచున్నపుడు "కద్దరు ద్వారా స్వరాజ్యమును సంపాదించి దౌర్జన్యరహితముగనుండు" డేశ సందేశము చెలిపిరి.

క్షత్రియనాయకుల అరెస్టు

గుంటూరు, మే 13:- మంత్రినవారిపాలెంలో

నిన్నను మంతెన వెంకటరాజు మంతెన వెంకటరామరాజు, కంకిపాటి రంగరాజు, మంత్రిన సుబ్బరాజు పెనుమచ్చ రామరాజు, గోపాలరాజుగార్లు క్షత్రియ నాయకులను అరెస్టు జేసిరి.

వీరు తాటిచెట్ల గెలలను సరకుచుండిరి. వారి విచారణ శిక్షల వివరము యింకను తెలియరాలేదు.

నిన్నరాత్రి జరిగిన సభలో గుంటూరు తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు ఆర్. గుంటుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు ఉద్యమమునందు చేరినట్లు ప్రకటించిరి. అరెస్టుయిన నాయకులస్థానీ క్రొత్తవారు వచ్చుచున్నారు. (స్వ. వి.)

బందరులో క్రొత్త అరెస్టులు

మచిలీపట్నం, మే 13:- మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారు, తాటికొండ వీరభద్రయ్యవాడుగారు, కాశీ నాథుని వీరమల్లయ్యగారు, తిక్కనరహస్యామిగారు, గోసుగుంట్ల కుబ్రూర్ శాస్త్రిగారు నేడుదయమున అరెస్టు చేయబడిరి. నిన్నను ఉప్పుసత్యాగ్రహ మొనర్చినందుకు అరెస్టు జేసి సబు జైలులలో నుంచిరి. (స్వ. వి.)

50 మంది ఉప్పుజేయుట

మచిలీపట్నం, మే 12:- నేను మహారు 50 మంది వాలంటీరులను ఎక్కువగ ఉప్పు జేయుటకు సముద్రతీరమునకు వెడలిరి. వీరుతెచ్చి పొయ్యిలమీద మరిగించి ఉప్పు తయారగుచుండగ సరియైన ఇనస్పెక్టరు కృష్ణమూర్తి నాయుడుగారును, సాల్టు ఇన్స్పెక్టరులగు కొందరు జవానులతో వచ్చి వందలను పగులగొట్టిరి. అచ్చట చేరిన జనమంతయు కాంతముగ నుండిరి. స్త్రీలు గూడ వచ్చిరి. పిన్నుట విదేశీవస్తువులను దహనపరచి అందరును వెడలిపోయిరి. స్వామి తత్వానందుగారు యిచ్చట మగ్గుపాన నిషేధప్రచారమును చాల తీవ్రముగ జరుపుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధనిధానమును ఖండించుచును, మానిసిపలు ఉద్యోగులు కద్దరు ధరించవలెనని కోరుచునుమనిసిపలు సభలో తీర్మానము ప్రతిపాదించుటకు తురగా నరగింపరావుగాను నోటీసు బంపిరి. దీని ఫలితము గూర్చి ప్రజలు ఆసక్తితో వేచియున్నారు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

టి. పి. ఆళ్వారుగారి అరెస్టు

మచిలీపట్నం, మే 13:- ఉప్పుసత్యాగ్రహ మొనర్చినందుకు టి. పి. ఆళ్వారుగారిని కూడ అరెస్టుజేసి సబుజైలుల నకు గొంపోయిరి. ఉదయం 8-30 గంటలకు సబుమేజిస్ట్రేటుగారు ఇతర వాలంటీరులతో బాటు ఇతనిగూడ విచారించిరి. పోలీసు ఉద్యోగుల సాక్ష్యమునైగొనిబడెను. ముద్దాయిల తరపున సాక్షులు గలరా యని యడగలేదని అందరు చెప్పిరి. పశ్చాత్తాపము చెలిపెదరా యని యడుగలేదని. ముద్దాయిలను ఉప్పుబట్టము 74 సెక్సును, పీసలుకొడు 148 సెక్సు ప్రకారము శిక్షింపనెంచిరి.

తీర్పు నిలుపుచేయబడెను.

(స్వ. వి.)

స్వదేశీ ప్రచారము

చెన్నపురి స్త్రీల ఉద్యమాభిమానము

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు

ప్రారంభించినారు

చెన్నపురి స్త్రీల ఉద్యమాభిమానము. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

సానిక వార్తలు

స్వామి రామలింగ సమాజము: చిత్రాపర్వ మిది నోత్తర సందర్భమున గత 11 వ తేదీన తిరువల్లియూరు నందును ప్రైవేటుయొక్క భవనమున 100 గురు బీదలకు అన్నము పెట్టిరి.

చిత్తూరు మండల సమర సంఘము: చిత్తూరు మండలమున సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుటకు చేయవలసిన ఏర్పాట్లు విషయమై యాలోచించుటకు చిత్తూరు జిల్లా సమర సంఘమువారు రాజోవు 15 వ తేదీన సాయంకాలము 7 గం సమావేశమయ్యెదరు.

కీ|| శే|| గో.విద్యాన్ సభా రామరావుగారు: తిరువనంతపురం వాస్తవ్యులు గో.విద్యాన్ శ్రీ. సభా రామరావు గారి మరణముపట్ల మద్రాసు సంగీతపరిషత్తు వారు తమ దుఃఖమును తెలియజేయుచు కీర్తి కేళులైనవారి సంపాదమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచున్నాడను.

రాకపోకలు: వి. యచ్. యతిరాజ్ గారు నేటి ఉదయమున ఉదకమండలమునుండి మద్రాసుకు వచ్చిరి.

పాలు అమ్మి స్వామిగారు నగర సినిమాలో బిడ్డల నిన్ను రాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

సర్|| సి. వి. రామస్వామిఅయ్యర్ గారు ఉదకమండల మునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చి మరల తక్షణ మే బొంబాయికి వితవాడుల సభకు హాజరుటకు వెళ్లిరి. వీరు మరల 17 వ తేదీ మద్రాసునకు వచ్చి ఆరాత్రియే ఉదకమండల మునకు వెళ్లెదరు.

చెన్నపురిలో సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమును మరల సోదాచూచుట మైలాపూరులో సోదా

మదరాసు, మే 12:— నిన్న సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు పోలీసుడిప్రీతిపాటించుటకు వైద్యవాద మొదలయ్యెను. ఉదయవనము సోదాచేసిరి. నిషేధగ్రంథభాగములు గల కొన్ని వైద్యాధ్యయలు కాగిగములు తప్ప మరేవియును దొరకలేదు.

కీ|| శే|| పి. ఆనందాచార్య వారి సతిగారు: కీ|| శే|| రాయ బహదూర్. పి. ఆనందాచార్య వారి సతి పి. రుక్మిణి అమ్మగారు నిన్న రాత్రి కిల్పినందు పార్వతి వాతముచే చనిపోయినది తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నాము. ఈమె చనిపోవునపుడు 85 యేండ్ల వయస్సు కలిగియుండెను. ఈమె వధవీతి, ఉదార స్వభావ వతియై యుండెను. ఈమె భర్త 20 యేండ్ల క్రితము చనిపోయిరి. భర్త చనిపోయిన కొద్దికాలమునకు యీమెయొక్క ఏకపురుషుడగు కీ|| శే|| పి. శ్రీనివాసాచార్య, హైకోర్టు నేతలుగారిని యీమెకోల్పోవలసివచ్చెను. ఈమెకు బహుమయ్యక్క సేవీతులగు గా|| వ్యా|| సర్. కుమారస్వామిశాస్త్రిగారును వారి సతియును రుక్మిణి చనిపోవునపుడు ప్రక్కన నుండిరి.

పార్లమెంటు సభ్యుని మరణము

లండన్, మే 13:— గ్లాస్కో పట్టణమున జాకీట్లీ (పార్లమెంటు సభ్యుడు) మెదడులో గముచే మరణించిరి. (రూటరు)

రాజ్యముచేసి నంతదనుక దేశసంపద యంతయు దేశమునందే నిలచెననియు, దేశీయపుత్తు లెవ్వయును నశింపలేననియు, బ్రిటిషుపరిపాలనారంభమునుండియే దేశీయపుత్తులు, కళలు, విద్యలు, వాగిరికత సర్వము నశించెననియు, ఒకపూట తిండికి లేని ఏనుకొట్ల సోదర దేశీయులకన్న వస్త్రము లొసంగవలెనని ప్రతిస్పృహను నూలువడికి ఖద్దరు దేధరింప దీక్షవహింప వలెనని పల్కిరి.

స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు. స్త్రీ సత్కార సమితి వారు పురగతులు ప్రారంభించినారు.

అసలు బంగారు నగలకు ఏకంసి చబిల్ దాన్ అందు సన్స్ సీనుకమలములు, నగలవర్తకులు 112, 113 చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

మదరాసు జెయిలు విశేషములు

వల్లూరి రామారావుగారికి ప్రత్యేక భండన మదరాసు, మే 13:— మదరాసు జెయిలులో యిప్పటికి రాజకీయ ఖైదీలు చాలమంది చేరిరి. వీరు గాక బందరు నల్లజండాకేసు ఖైదీలు ఇరువురును, తిరుచినాపల్లి నుండి వచ్చిన రైల్వే కుట్రకేసు ఖైదీలు నల్లగుమ్మరూడగలరు. రాజకీయ ఖైదీలలో తెలుగువారి సంఖ్యయే యెక్కువగ నున్నది. తిరుచినాపల్లి నుండి రాజగోపాలాచారిగారు నూడ ఇచ్చటికి రప్పించబడిరిని యిదివరకే జైలయ్యున్నాము. జెయిల్స్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు గారు 11 వ తేదీ యీ జెయిలును జూచి ఖైదీల స్థితిగతులను గూర్చి విచారించిరి. వీరు అందరిని చూచి ముచ్చటించుచు, ప్రసంగవశమున వీరి రాజగోపాలాచారిగారిని ఎట్లున్నారని యడుగగ, “ఇచ్చట మమ్ము మనుష్యుల ప్రాణాలే జూచుట లేదు”ని చెప్పి నట్లు తెలియుచున్నది. తిరుచినాపల్లి నుండి ఏల వచ్చితిరి, తిరిగిపోగోరెదరా యని ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు ప్రశ్నింప, ఏల రప్పించికో నాకు తెలియదు. బహుశః నా ప్రాణ చలనముకు వలకుబడి కలదని అధికారులు ఇట్లు చెసియుందునని ఆచార్యగారు బదులు చెప్పిరి. ఇవట్టి జెయిలు అధికారులచర్య సం తృప్తికలముగ లేదని ఆచార్యగారు అధికారులకు నచ్చజెప్పినట్లు తెలియుచున్నది.

నల్ల జెండాలకేసులపై యిది నల్లూరి రామారావుగారు తమకు ఒంటినిండ బట్టను, ఇతర బి: తరగతివై దీల కిచ్చునట్లే యిచ్చుని కోరగా అధికారులు నిరాకరించిరి. ప్రస్తుత మిచ్చు వేడ్లను కట్టునిరాకరించినందున, రామారావుగారిని చేతులు గొట్టు గొలుసుతో కట్టి అరడండాలో నిలువలసిన శిక్షను నూడురోజులు విధించిరిని తెలియుచున్నది. నిన్నటికి నూడురోజులుగా నెను. తిరిగి రామారావుగారు చెడ్డదుస్తులను నిరాకరించినందున మరల నూడురోజులు అట్టిశిక్ష విధించిరి.

శంకరు అను చొలింగవల్లూరు సత్యాగ్రహి వైది ఆచార్యునిరక ప్రతిము: బూనెనట, వీరికి బలవంతముగ ఆచార్యుడు బునుగూర్చి అధికారులు యోచించుచున్నార.

ఖైదీలు దుర్భరస్థితియందున్నారనియు తెలియుచున్నది

చెన్నపురి పత్రికల వైదాడి

ఒకసూచన ఉదకమండలం, మే 12:—“చెన్నపురి పత్రికలపై పత్రికాశాసనము ననుసరించి చర్యజరుపవలెనా అక్కరలేదా అను విషయము త్వరలోనే తేలగలను” అని మాన్ ప్రత్యేక విలేఖరి తంతివార్త సంపెను. (మదరాసు మెయిలు)

భీమవరం

భీమవరం, మే 12:—ఇచ్చట 11 వ తేదీ ఉప్పుసత్యాగ్రహమునకు ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించబడినది. కాలంటిరుట ఊరిలో అన్ని వీధులందు తిరిగి విదేశవస్త్రములమూలలను వహించి జేసిరి. దిరునుమద్రునుండి ఉప్పునీరు తెచ్చి గాంధీచౌకులో ఉప్పు తయారుజేసిరి. సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు బహిరంగ సభజేసి, అరెస్టయిన వాయకులు వంక నూరిశాస్త్రి, వియ్యన్న పంతులుగార్లును అభినందించుచు ఉపన్యాసము లొసంగబడినది. విదేశవస్త్రముల దహనముతో సభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి.)

న్యాయవాదులపై దాడి

మహిమ హేంద్రరాయిగారిని సస్పెండుచేయుట మైమన్మింగు, మే 12:— మహాత్ముని ఆరెస్టుచేసినందులకు ఆనాడు కోర్టుకురానందులకు మైమన్మింగు బారఅపోసి యేమను ప్రెసిడెంటు రాయిగారిని జిల్లాజడ్జి సస్పెండుచేసెను. (ఫీ. టె.)

భోపాల్ బీగంగారి మరణము

భోపాల్ మే 12:—నిన్నటిదినము కలనలు బాట్, డా. ఆస్కారి మేజరు రాజుమనుగారు భోపాల్ బీగంగారికి ఆపరేషను చేసిరి. నేటిదినము ఆమె మరణించెను. మరణించుటకు పూర్వము భోపాల్ నవాబు అగు తన కుమారుని దగ్గరకు సిలిఫ్ ఆశీర్వదించి “నేనీ ప్రపంచమును వదిలిపోవుచున్నాను. ప్రజల నందరిని నీకు అప్పజెప్పిపోవుచున్నాను” అని చెప్పిరి.

జయపురం, మే 12—నీజన్మి రాజకీయ విషయములం
దు యించుక నెరుకపడియున్న ను గాంధీ మహాత్ముని ఆశ్చర్యసం
వర్ధమున హార్లాత్ జయప్రదముగ జరిగెను. హులబబాద్ర, కాఫీ
హాబిల్పుగూడ మూయబడెను. సుమారు 2000 ఖండి భజనల
తోను గాంధీపటముతో ఊరేగిరి. (ఒక విలేఖరి)

రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన

రాజప్రతినిధిగారు రాజకీయ పరిస్థితుల గూర్చి గావించిన ప్రకటనము మామూలు విషయములనే ఏకరువు పెట్టుచున్నది. అంతియగాని భారతదేశ పరిస్థితులను గ్రహించి, వానిని చక్కబఱచు సంకల్పమును ప్రకటనము చేయుచున్నది. బ్రిటీషువారి విధాన మెప్పటివలె నిలిచియున్నదని చెప్పిన మాత్రాన ప్రయోజన ముండదు. హిందూ దేశమున జనించిన గాఢస్వాతంత్ర్యాభిలాషను రాజప్రతినిధిగారు గుర్తింపనంతవరకు వీరు జాతీయోద్యమ స్వభావమును గ్రహింపజాలరు. కాంచుటే బిలు సమావేశము ఎప్పుడు జరుగునని ఎవరును పరితపించుట లేదు. మాళవ్యా, కేల్కార్లు ప్రభృతులు గూడ దీనిని బహిష్కరింప నెంచిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువా రెవరును దీనియందు పాల్గొనరు. వాణిజ్యసంఘములు గూడ దీనియందు పాల్గొనజాలవు. ఇంతయేల, మహాత్ముని ఇతర రాజకీయనిర్బంధితులను విడువనంతవరకు ఏపక్షమునందలిప్రాజ్ఞు లయినను కాంచుటే బిలు సమావేశమునందు పాల్గొని ఆత్మగౌరవమును వమ్ముజేసికొన జాలరు. కాంచుటే బిలు సమావేశము అక్టోబరు ఇరువదవ తేదిన జరుగు నని రాజప్రతినిధిగారు ప్రకటించిరి. కాని, మితవాదులు గోరినటుల అధినివేశ స్వాతంత్ర్య విధానమును తయారుజేయుట కిది గూడు నని రాజప్రతినిధిగారి వ్యవహారమును వాగ్దానము జేయలేదు.

కాంచుటే బిలు సమావేశము సైనుకుమిషను, రిపోర్టు సాధారము జేసికొనునని విధితమగుచున్నది. ఇట్టివైఖరి ఏపక్షమువారి నయినను తృప్తి పరుపజాలదు. కాంచుటే బిలు సమావేశమున అంగీకారము కుదిరినను, తాము దానికి సవరణలను ప్రతిపాదించి, పార్లమెంటుసభవారి అధికారమును నిలిపెద మని, విఠారుటనుగా రింతకు ముందు జెప్పియుండిరి. అందుచే నీ సమావేశము కేవల సలహాసంఘముగ పరిణమించును. భారతీయులు వెడలి మొరబెట్టుకొనుట కవకాశ మొనగబడును గాని, వారి స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యపు హక్కు గుర్తింపబడదు. నూతనప్రకటనము గావించి, క్రొత్త సమాధాననియమములను ప్రకటింపవలయునని మితవాదులు కొందరు గోరుచున్నారు. అట్టి పని జరుగగూడదని, పీలుప్రభువుగారు ఎలుగెత్తి చాటుచున్నారు. కన్సర్వేటివు ప్రతికలు వీరి వైఖరిని బలపరచుచున్నవి. లేబరుపక్షప్రభుత్వమువారు శాశ్వతమును సద్భావమును గలిపి యవలంబించుచున్నందులకు, నాడే ప్రస్తుత ప్రతిక సంతృప్తి జూపు

చున్నది. ఈ సమయమున లేబరుపక్షవా రధికారమున నుండుటయే మేలయ్యెననియు, వీరు ప్రతికూల పక్షముగ బనిచేయుచున్నచో, లేబరు గండ్రగోళము జేసెడివా రనియు, యీ ప్రతిక తలంచుచున్నది. ఈజిప్టునమస్యపట్ల లేబరు ప్రభుత్వము ధైర్యమును జూపుచున్నదట. హిందూదేశముపట్ల గూడ అట్టి ధైర్యమునే జూపునని, యీ ప్రతిక ఆశించుచున్నది.

కన్సర్వేటివుల ఆశలను లేబరు ప్రభుత్వము వారు సఫలపరచెద రనుటకు సందియములేదు. భారతీయులకు మాత్రము వీరివైఖరి ఎట్టి ఆశను గలిగింపజాలదు. ఇర్విను ప్రభువుగారి నూతనప్రకటనము వలన ప్రజల కెట్టి యుత్సాహము గలుగజాలదు. భారతీయ నాయకులు తరుణావకాశమును జారవిడిచి రనియు, తాము మాత్రము హిందూదేశమునకుమేలు చేయ నెంచితిమనియు, ఇర్విను ప్రభువుగారు ప్రకటించుట చోద్యము. గాంధీమహాత్ముడు ఇంతవరకు రాజప్రతినిధిగారికి పెక్కు అవకాశముల నిచ్చిరి. కాని, వానినన్నిటిని, రాజప్రతినిధిగారు జారవిడిచి, మీదమిక్కిలి గాంధీ మహాత్ముని నిందించుట, విచిత్రము. మహాత్మునితో మొదట నేకీభవించని, వి. జే. పటేలుగారుగూడ, రాజప్రతినిధిగారి వైఖరి గాంచి నిరాశ జెంది, తమ అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా నిచ్చియుండుట జూచిన, మహాత్ముడు సరియగు మార్గము దొక్కెనని విధితమగుచున్నది. భారత శాసనసభలో ముఖ్యసభ్యులు రాజీనామా నిచ్చియుండుట, యందుకు ప్రబలనిదర్శనము. పండిత మాళవ్యాగారు గావించిన ప్రకటనమునందు, తీవ్ర నిర్బంధప్రయోగమువల్ల, సమాధానావకాశమును ప్రభుత్వమునా రేటుల గోల్పోయి, స్పష్టపరుపబడెను. మహాత్ముని, ఇతర ప్రధాన నాయకులను నిర్బంధించినపిమ్మట, రాజప్రతినిధిగారు వారై నిందారోపణ చేయుట పాడిగాజాలదు.

కారాగృహమున నున్న మహాత్ముడు వీరికి జవాబు చెప్పదగినస్థితిలో లేరనుట తథ్యము. అట్టితరి, మహాత్మునివైఖరిని ఖండించుట అప్రకృష్టముగ తోషకమానదు. లాహోరు కాంగ్రెసు సభా తీర్మానము రాజప్రతినిధిగారి కాశ్చర్యము గలిగింపనవసరము లేదు. కలకత్తా కాంగ్రెసుసభలో పూర్ణ స్వరాజ్యతీర్మానము గావించవలయు నని, ప్రతినిధులు పట్టుదల సూచియుండ, గాంధీమహాత్ముడు జోక్యము దీసికొని, మరియొక సంవత్సరమువరకు వేచియుండి, ఆలోచన అధినివేశస్వాతంత్ర్యము లభింపనిచో, మరుసటి కాంగ్రెసుసభలో పూర్ణ స్వరాజ్య తీర్మానమును గావించవచ్చు నని, హితవొనగియుండెను. కలకత్తా కాంగ్రెసుసభ తుదకు మహాత్ముని తీర్మానమును సంగీకరించెను. యవజనుల కీ తీర్మానము నమ్మతముగ లేకుండెను. లాహోరు కాంగ్రెసుసభ గూడుముందర, గాంధీమహాత్ముడును పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును, రాజప్రతినిధిగారి కవకాశ మిచ్చిరి. కాంచుటే బిలు సమావేశ నిర్ణయమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారుగాని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగాని బలపరచుటకు హామీ నొసగ వలయునని కోరిరి. అందుకు పీలు లేదని, రాజప్రతినిధి గారు రినిరి. కాంచుటే బిలు సమావేశము, నిరర్థకముగ పరిణమించుట, దేశనాయకుల కిష్టము లేకుండెను.

అంతకు పూర్వము గూడిన సర్వపక్ష నాయకుల సభలో రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదలయు, అధినివేశ స్వాతంత్ర్య విధానము తయారుచేయబడు నను వాగ్దానమును కోరబడెను. కాంగ్రెసు నాయకులే ఏక సర్వప్రా బోలు మితవాదనాయకులు గూడ ఈ నియమముల సంగీకరించిరి. కాంచుటే బిలు సమావేశము బూటకమని మహాత్ముడు గ్రహించినతోడనే వేరొక మార్గము లేక లాహోరు కాంగ్రెసు సభలో పూర్ణ స్వరాజ్యమును ప్రకటించి దానిని చేరుటకు మార్గముల సరయవలసి వచ్చెను. ఇటుల జరుగునని బాటడయినను నూహింపగలదు. రాజప్రతినిధిగారి సంగతి నూహింపజాలకుండుట వింతయగుచున్నది. ప్రాయశః లాహోరు కాంగ్రెసుసభ వెనుకటిశపథమును మఱచు నని పాలకు లెంచియుండురు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ప్రసాదించ దలచిన వరములను హిందూ దేశమునందలి ప్రజ లెవరైనను నిరాకరించియుండుట దురదృష్టమని రాజప్రతినిధిగారు విచారించుచున్నారు. కాని ఎండమావుల గాంచి నీరవిభ్రమించుచుదినములు తొలగినవి. భారతీయులు స్వరాజ్యమునకు కొరవడు సంస్కరణములను వాంఛింపరని తెలిసిన విషయమే. అట్టితరి నిరర్థకపు ఏర్పాట్లతో భారతీయులను సంతృప్తి పరుపనెంచుట కన్నను వ్యర్థ కార్యము వేరండదు. ఇంకను 1917 సంవత్సర ప్రకటనమునే రాజప్రతినిధిగారు పేర్కొనుట చోద్యము. దీనిని దేశము నిరాకరించుట చాలకాలము గడచినది. భారతీయులకు గావలసినది తక్షణ స్వరాజ్యముగాని అంతరములచేతను పరీక్షలచేతను నిర్ణయింపబడు స్వరాజ్యముగాదు. స్వరాజ్య సంపాదనకు, మహాత్ముడు సత్యాగ్రహసాధనమును నిరూపించెను. సమాధానావకాశములన్నియు తొలగిన పిమ్మటనే, వీరిటుల గావించినటులకు సందియములేదు. హార్డింజ్ ప్రభువుగారును, గోక్షేగారును మహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో నవలంబించిన పద్ధతులను కొనియాడి యుండిరి. అట్టి పద్ధతులనే హిందూదేశము అవలంబించుచున్నపుడు, వానిని నిరసింపుట కెట్టి కారణము గనుపింపదు. పండిత మదనమోహనమాళవ్యాగారు గూడ సత్యాగ్రహోద్యమమును, సక్రమమైన ఉద్యమ మని సమర్థించిరి. మహాత్ముని యుద్యమము మూలమున, అహింసా వాతావరణము చాలవరకు కాపాడబడెనని, సర్ ఇబ్రహీం రహీంతుల్లాగారు చెప్పియుండిరి. కొన్ని ప్రదేశములలో జరిగిన దౌర్జన్యమునకు సత్యాగ్రహ మేమాత్రము కారణము గాదు. పోలీసువారి చర్యలు ప్రజలలో నావేశము బుట్టించెను. కాని మొత్తముమీద ఈ యుద్యమము అద్భుతనిగ్రహమును కనుబడిచెనని, ఎల్ల రంగీకరింపక తీరదు. రాజప్రతినిధిగారి సంగతి సంగీకరింపక, మహాత్ముని నిందించుచున్నారు. లా-ఆర్డరులనిమిత్తము నిర్బంధములను బూనవలసివచ్చెనని, వీరు చాటుచున్నారు. ప్రభుత్వనిర్బంధవిధానమును రాజప్రతినిధిగారు సమర్థించినవిధము భారతీయులలో నెట్టి విశ్వాసమును బుట్టించజాలదు.

స్వరాజ్యసంపాదనకై పాటుబడుచున్నవారందరును నిర్బంధింపబడిన పిమ్మట, రాజప్రతినిధిగారు కాంచుటే బిలు సమావేశపు తేదిని ప్రకటించుట, హాస్యాస్పద మగుచున్నది. ప్రధాన నాయకులు వెడలకుండ, కాంచుటే బిలు సమావేశమునందు

పాలకులు ఎవరితో సమాధానపడ దలచిరో తెలియదు. మహాత్మునితో సమాధానపడ డని, అమెరికానుండి గూడ ఎచ్చరికలు బయలుదేరుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధించుటచే, మిగిలిన నాయకులతో సమాధానము గావించుకొనుట సులభ సాధ్య మగునని, మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక దెలుపుచున్నది. కాని, మహాత్ముని వదలి ఇతర నాయకులతో సమాధానపడుట దుర్లభ మనియు, ఒకవేళ నది జరిగినను ప్రజ లిట్టిసమాధానము నామోదించ రనియు, బ్రిటీషుపత్రికలు గ్రహించుట మేలు. గాంధీ మహాత్ముని సుశీలమును నిరసించుటయే, బ్రిటీషు పత్రికలు పనిగ బెట్టుకొనినటుల, సి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టి ఆరోపణలకు ప్రత్యుత్తర మొనగుటకే, ఆండ్రూసు గారు "మహాత్మునిభావము" లను గ్రంథమును ప్రచురింప బూనిరి. మహాత్ము డీసమయమున హిందూ దేశమునకే గాక, ప్రపంచమున కంతకును మహోపకారము గావించుచున్నాడని, త్వరలో వెలువడక మానదు. వారిపై మోపబడుచున్న అపనిందలు నిరాధారము లని తేటతెల్లమగును.

సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభింపక పూర్వము మహాత్ముడు తన పదుకొండు మరతులను దెలిసి, రాజప్రతినిధిగారికి మరియొకయవకాశ మిచ్చెను. దానినిగూడ వీరు విడనాడిరి. ప్రస్తుతప్రకటనమునందు వీరు లా-ఆర్డరులో విషయమును ముచ్చటించిరేగాని భారతీయాభిలాషలను సఫలపరచెడి ఆశ జూపించుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో నిర్బంధవిధానమే ప్రభుత్వమువారికి శ్రేయ మగుటయు, ప్రజలలో మరింత నిరాశ ప్రబలుటయు వింతగాదు. బ్రిటీషు పత్రికా విలేఖకులు ఇంకను ఎక్కువ తీవ్రనిర్బంధములను విధింప గోరుచున్నారు. డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికా విలేఖకులగు అమృత్ బాట్ లెట్టుగారు దేశములలోని సత్యాగ్రహసంఘముల నన్నిటిని అక్రమ సంఘము లని ప్రకటించి, వానిని విచ్ఛిన్నపరచిన గాని, హిందూదేశమున శాంతి ప్రబలదని తెలిపిరి. ఇట్టిచర్యలన పరిస్థితు లింకను విషమమై అశాంతి త్వరితగతి వ్యాపించునను సంగతిని వీరు గ్రహించుట లేదు. వీరికోర్కె వంగదేశములో నప్పుడే సఫలము గాంచుచున్నది. మిడ్నపురము జిల్లాలోని నాల్గు సత్యాగ్రహసంఘములు అక్రమము లని క్రిమినలు లా సవరణ చట్టముక్రింద ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిరి. ఈ చట్టము సత్యాగ్రహ సంఘములకు వర్తింపదను వాగ్దానము విఫలపరచబడెను.

డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికకు జార్జిస్టోకోంబుగారు పంపినవర్తమానముమాత్రము భిన్నాభిప్రాయమును దెలుపుచున్నది. కాంగ్రెసుమహాసభ దేశమునందెల్ల శ్రేష్ఠమగు రాజకీయ సంస్థయని వీరు చాటిరి. కాంగ్రెసు పలుకుబడి రానురాను వృద్ధి యగుచున్నదని గూడ వీరు చాటిరి. నేడు సాధ్యమయిన పరిష్కారము రేపటికి సాధ్యపడకపోవచ్చునని, వీరు మందలించు చున్నారు. నాయకుల నిర్బంధము హిందూదేశమునందద్భుతోత్సాహమును జనింపజేసెననియు, కారాగృహము నున్నను వెలుపల నున్నను, గాంధీమహాత్ముని రాజకీయ నైతిక శక్తి అద్భుతమనియు, ఇతడు చాటుచున్నాడు. స్టోకోంబు గారు సత్యమును గ్రహించి రనుటకు సందియములేదు.

కాని, యిట్టివారి హితవును బ్రిటీషుప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుతసమయమున పాటించెద రని తోచదు. సైమను కమిషను రిపోర్టులోని చారిత్రక గము జూను పదియవతేదినాడును, కమిషనువారి సిఫార్సులు జూను ఇరువదిన్నావ తేదినాడును ప్రచురింపబడునని, ఇండియామంత్రిగారు కామన్సులలో ప్రకటించిరి. రౌండుటేబులు సమాశ్రయము గూర్చిన ప్రకటనగాని, సైమనుకమిషను గూర్చిన ప్రకటనగాని, భారతీయుల నెట్టి తృప్తి నిగలిగింపజాలవు. భారతీయులు ఆత్మవిశ్వాసముతో స్వశక్తి నాధారపరచి కొని పనిచేయుచో వారికోర్కెలు నేడుగాకున్న రేపయినను సఫలము గాంచకమానవు.

ఆంధ్ర దేశ నిర్బంధములు

ఆంధ్రదేశమున పేరెన్నిక గాంచిన నాయకులెల్లరును నిర్బంధింపబడి రని చెప్పవచ్చును. గుంటూరులో నికను మిగిలియున్న ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణ, గుల్లపల్లి పున్నయశాస్త్రిగార్లపై చెరియొక సంవత్సర కఠినశిక్ష విధింపబడెను. లక్ష్మీ నారాయణ గారు సాంఘికసంస్కరణము నిమిత్తమును, సారస్వతాభివృద్ధికొరకును, సలిపిన సేవయే వారిని ఆగ్రధులశాశ్వతకృతజ్ఞతకు పాల్పడజేయుచున్నది. వారు నిర్వహించుచున్న శారదానికేతన సంస్థ, స్త్రీలయభ్యుదయముపట్ల వారికి గల గాఢాభిమానమునకు నిదర్శనము. రాజకీయరంగమున, వీరిదివర కొకసంవత్సరము కారాగృహశిక్ష ననుభవించిరి. వీరిపుడు రెండవమారు మరెయొక సంవత్సరము శ్రీకృష్ణజన్మస్థానము నలంకరించుచున్నారు. ప్రకటనాధికారియగు గుల్లపల్లి పున్నయశాస్త్రిగారును రెండవమారు కారాగృహమునకు బోవుచున్నారు. క్షత్రియప్రముఖులును, కాంగ్రెసు ప్రముఖులును, గుంటూరుజిల్లాబోర్డుసభ్యులునగు మంధేన సుబ్బరాజుగారు నిర్బంధింపబడిరి. మద్యపాననిషేధప్రచారమునందు పాల్గొనుచున్న వాలంటీరులు పలువురు, గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలో నిర్బంధముల పాలగుచున్నారు. ఏలూరు తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులును, మండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శియునగు బందా వియ్యన్నగారు తొమ్మిదిమాసములశిక్షకు పాత్రులయిరి. విద్యార్థిదళ నాయకులగు వంక సూరిశాస్త్రిగారును సంవత్సరశిక్షకు పాత్రులయిరి. బందా వియ్యన్నగారు ఏలూరు తాలూకా బోర్డును జాతీయసంస్థగ నొనర్చి, జాతీయవిద్యార్థిసృద్ధికిని, నిర్మాణకార్యక్రమమునకును తోడ్పడుచు ఇతర బోర్డులకు మార్గము జూపిరి. కృష్ణామండలమున మానికొండ సత్యనారాయణ, తత్వానందస్వామి, గోనుగుంట్ల సుబ్రహ్మణ్యచెట్టి, కాశీనాధుని వీరమల్లయ్యగార్లు మున్నగువారికి తొమ్మిదిమాసముల శిక్ష విధింపబడెను. ఇట్టి ఆంధ్రముఖ్యుల నిర్బంధములవలన కాంగ్రెసు ఉద్యమము ఖీణించునని తలంపవీలు డదు. ఆంధ్రదేశమున జనసామాన్యము స్వాతంత్ర్య సక్తిచే ప్రేరితు లగుటచే, తమట్టుదలను విడువరని తలంపవచ్చును.

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కారాగృహవాసము

నేటికి ఇరువదిమూడు దినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

డాక్టరు కిచ్చాగారిశిక్ష

డాక్టరు కిచ్చాగారికి మూడు సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినటుల నేటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. మూడు నేరముల క్రింద, మూడుశిక్షలు వరుసగ విధింపబడెను. కిచ్చాగారు లాహోరు కాంగ్రెసుసభకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లని తెలిసిన విషయమే. వీరు జాతీయవాదులగు మహమ్మదీయ నాయకులు. ఈకోటిలోజేరిన డాక్టరు ఆలం, జఫర్ ఆలీఖాను గార్లుగూడ కార్యరంగమునుండి తొలగింపబడిరి. ఇట్టి కఠిననిర్బంధములు, పంజాబులోని మహమ్మదీయులలో గాఢ మగు దేశస్వాతంత్ర్యాభిలాషను పెంచుటకు తోడ్పడుట సహజము. మహమ్మదీయమతసంఘములలో ప్రసిద్ధిగాంచిన జమయీతుల్ ఉలేమా సంఘమువారు కాంగ్రెసు ఉద్యమము నామోదించుట చూడ, హిందూ మహమ్మదీయాభిప్రాయము ఏకమయ్యెననుటకు సందియములేదు. ఈ సంవత్సరమున దేశమందంతటను బ్రక్షీడుపండుగ శాంతముగ జరిగిపోవుట, నూతన జాతీయభావవ్యాప్తికి ప్రబలనిదర్శనము.

బెంగాలు గవర్నరుగారి ప్రకటనము

రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనము వెలువడినపు డెల్లను బెంగాలు గవర్నరుగారి ప్రకటనము గూడ వెలువడుట మామూలయినది. ఇండియను అసోసియేషనువారికి జవాబిచ్చుచు బెంగాలు గవర్నరుగారు సత్యాగ్రహోద్యమమును నిరసించి, బెంగాలు ఆర్డినెన్సును పత్రికల ఆర్డినెన్సును, సమర్థించిరి. ఇట్టి ఆర్డినెన్సులు తొలగవలయు ననిన, సత్యాగ్రహోద్యమము నణచివైచు ప్రయత్నములకు వ్యక్తులను సంఘములును తోడ్పడవలెనని రవర్నరుగారు కోరుచున్నారు. అంతియగాని, మూలకారణములను గ్రహించి వానిని నివారించు మార్గమును చూపుట లేదు. బెంగాలు గవర్నరుగారి ప్రకటనము, ఏపక్షమువారి నయినను తృప్తిపరచు నని తోషదు.

"హిందీ పంచి"

కలకత్తాలో ప్రచురింపబడిన "హిందీ పంచి" పత్రిక ప్రభుత్వమువారు ధరావతును గోరుటమూలమున ప్రకటనమును మానివైచినను, పత్రికా సంపాదకునిపై రాజద్రోహనేరము మోపబడి రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడెను పత్రికా నిర్వాహకులను రెండు విధముల శిక్షించుట ఎంత కఠినమో యూహింప వచ్చును. బెంగాలు గవర్నరుగారు డార్జిలింగునందు పత్రికాశాసనమును గూర్చి పత్రికా నిర్వాహకులతో సంప్రతింపరని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. కాని, యిట్టి సంప్రతింపులవలన పత్రికాస్వాతంత్ర్యనిరోధము తగ్గునని యూహింపజాలము.

మునులోనిగారి ఎచ్చరిక

మునులోనిగారి రిటేవల గావించిన ఎచ్చరిక, శాంతియుతమునకు తోడ్పడునని తోచదు. ఇట్టి ప్రాస్తులకు మధ్య రాజీ గురుకుండుటచే, నౌకా సమన్య ఇంకను చిక్కులలోనే యున్నది. ఇట్టి తన నౌకలను పెంచుచో, మిగిలిన జాతులగుడ తమ నౌకల సంఖ్య నింకను బెంచుకొనవలసివచ్చును. మూడుజాతుల ఒకరినొకరి ఇందు కవళాక మిచ్చుచున్నది.

చెన్నపురిలోని ఇటీవలి సంభవములు

అనధికార విచారణసంఘమువారి నివేదిక

లారీల నుపయోగించుట కెట్టియవసరము నుడియుండలేదనుట

చెన్నపురి, మే 12:— ఏప్రిలు 22, 25 తారీఖుల నాడు చెన్నపురి నగరములో జరిగిన సంభవములగుర్తి విచారణ సంఘముకు చెన్నపురి మహాజనసభవారు శ్రీయుతులు టి. ఆర్. రామచంద్రయ్య, పశ్చిమ సోమసుందర, ఎం. బాలసుబ్రహ్మణ్య మొదలయ్యారు గార్లు విచారణసంఘమును నియమించి యుండిరి. ఈసంఘమువారు సాక్షులను గైకొని యాక్రింది నివేదికను సమర్పించియున్నారు.

నివేదిక

1930 సంవత్సరం ఏప్రిలు 22 వ తారీఖు నాడు నూ, 25 వ తారీఖునాడునూ, సత్యాగ్రహులతోనూ, ఇతర పురజనులతోనూ పోలీసు మైఖేల్స్ దీచివద్దనూ, టవునుండలి లా కాలేజీవద్దను జోక్యము కలుగజేసికొనుటవలన జరిగిన సభ వములగుర్తి దర్శాపురు జరుపుటకై మేము చెన్నపురి మహాజనసభవారిచే నియమింపబడితిమి. ఈదర్శాపురు ఏప్రిలు 26, 27, 28 తారీఖులనాడు మహాజనసభవారు జరిగినది. కమిటీవారు ముప్పయియొక్కరు సాక్షులను పరీక్షించిరి. వీరిలో పదునొకండుగురు సత్యాగ్రహులు; ఏడుగురు న్యాయ గారులు; ఒకరు వైద్యులు; మిగిలినవారు పత్రికావ్యాపారము లో సంబంధమున్నవారును, వర్తకులును, వర్తకులక్రింద నుద్యోగములో నున్నవారును.

అసలుప్రశ్న

బలప్రయోగమునకు అవసరముగాని, ఏమైనను న్యాయ ముగాని యుండినా? బలప్రయోగ యంతకును పోలీసువారిచ ర్యలు కాసనసమృతములగునా? అసలుప్రశ్నయిదే.

ఇందుకు సంబంధించిన శాసనము

మద్రాసుపోలీసుచట్టము(1888 సంవత్సరపు మూడవశాస నము (41 వ సెక్షన్ యారీతియన్నది:—కమిషనరుగాని, ఆతని యధికారముక్రింద పాడ్ కాప్టులితో పహాదాకు పైహాదా గల నేపోలీసుయ్యద్యోగిగాని, అప్పటప్పట, అవసరమైనప్పు డెల్లను, పబ్లిక్ రోడ్లందును, వీధులందును, జనులుచెల్లగలిగిన యితరసలముందునును జరుగు సమావేశము, పూరేగింపులు, యారీతినుండవలయునని నిర్ణయింపవచ్చును. ఆపూరేగింపు లేవార్గమున, శేషమయమునజరుగవచ్చునో దెలుపవచ్చును. పుర వీధులందును, జనులుచెల్ల యితరసలముందును శాంతిక్రమముల కాపాడవచ్చును. పైనుచింపబడిన సమావేశములను, పూరేగింపు లును జరుగునపుడు రాకపోకలకు యడ్డుకలుగకుండుటకు తగిన ఏర్పాట్లు గావించవచ్చును. మతాలయములవద్ద ప్రార్థనసమయ ములందును, రోడ్లుమొదలగు సలములందు జనులు క్రికిరిసి యున్నపుడును, రాకపోకలకు అడ్డుకలుగు యితరపరిస్థితుల యందును శాంతిక్రమముల గాపాడ వచ్చును. వీధులలో మంగళ వాయిద్యము నాయించుటకు లైసెన్సులనొసంగుటకు, మరతు లనేర్పరచుటకు యాయుద్యోగిగల యధికారము గలదు. ప్రజలక్షేమమున, శాంతినికాపాడుటకై నెట్టియూరొగింపునైన ను, సమావేశమునైనను, కమిషనరు నిషేధింపవచ్చును. పైన నూచింపబడిన యుత్తర్యులను శేరైనను ప్రతిఘటించినగాని, మిరినగాని, లైసెన్సుయొక్క మరతులను మిరినగాని, శేర ఘటని నిర్ణయింపబడిన మిరట నూరుపాపాయి లకు పైబడిన జరిమానా చెల్లింపవలసియుండును."

127 సెక్షన్, ఒకటవభాగము:—అక్రమపు గుంపుల ను, ప్రజాశాంతికి భంగము కలిగించునదియని తోచు విడుగురి కన్న సెక్కుడు మనుష్యులగు గల గుంపులను, చెదరిపోవలయునని మేజిస్ట్రేటులను, పోలీసుస్టేషన్ కధికారియగు యుద్యోగిగను డెవరయినగాని యాజ్ఞాపింపవచ్చును. వెంటనే చెదరిపోవుట యట్టిగుంపులలోనివారి విధియయియున్నది.

128 సెక్షన్:—“అజ్ఞాపింపబడిన ఏగుంపైనను చెదరిపోక పోయినయెడలను అట్టి అజ్ఞాపింపబడిన యగుంపు చెదరిపోకుండుటకు పట్టుబట్టియున్నదను నూచనలగనపించిన యెడలను రాజధానిపట్టణములయందునూ, తదితర స్థలములందు నూ, మేజిస్ట్రేటులను, పోలీసుస్టేషన్ అధికారులు యట్టిగుం పులను బలప్రయోగముచే చెదరగొట్టవచ్చును. మరియు, సార్వ భౌమిని నైస్యమునగాని, 1869 వ సంవత్సరపు ఇండియా వాలంటీరు అక్టుప్రకారము వాలంటీరు దళమునకుగాని జెండా యట్టిహాదాలో వర్తించుచుండని యెయ్యకవ్యక్తి నైనను యట్టి గుంపులను చెదరగొట్టుటకుగాని అవసరమయినచో వ్యక్తులను శాసనములప్రకారము యగుంపులను చెదరగొట్టుకొనను, యగుంపులలో చేరెయిండు వ్యక్తులను ఎరెస్టుచేయుటకుగాని, నిర్బంధించుటకుగాని, సహాయమొసరింపవలయునని విధిగా శోరవచ్చును”

ఊరేగింపులను, సమావేశములను యారీతిగా జరుగవల యు నని నిర్ణయించుటకు పోలీసు కమిషనరుకు పాడ్ కాప్టులియనకు పై యంతర్ధానం పోలీసు యుద్యోగిగలవలను పోలీసుచట్టము 41-వ సెక్షన్ క్రింద యధికారమున్నను పూరేగింపులను సమావేశములను కొన్ని పరిస్థితు లలో నిషేధించుటకు కూడ నాతనికి యధికారమున్నను అక్ర మపు గుంపులగాని మరియు గుంపునైనను గాని చెదరగొట్టుట కా యుద్యోగిగలవలను యా సెక్షన్ క్రింద పధికారములేదు. ఆ సెక్షన్ ప్రకారము గావించబడిన యుత్తర్యులను మిరినవారికి 100-0-0 రూపాయలకు మించని జరిమానాశిక్ష విధింపబడి యున్నది.

కమిషనరునకు గుంపులను చెదరగొట్టు నధికారము లేదు

అక్రమపు గుంపులను ప్రజాశాంతిని భంగపరుపగలవై వి డుగురను గాని అంతకు మించిన సంఖ్యగలవారిని గాని గలిగినట్టి గుంపులను చెదరిపోవలయునని యాజ్ఞాపించుటకు ప్రతి మేజిస్ట్రే టునకును పోలీసుస్టేషన్ అధికారిని క్రిమినలు ప్రాసీజరు కో డునందలి 127, 128 సెక్షన్లు యధికార మొసంగుచున్నవి. గుంపులలోనివారాయాజ్ఞను లక్ష్యపెట్టకపోయినచో దానిని చెదరగొట్టుటకు 128 సెక్షన్ నా యుద్యోగిగలవలను యధికార మొసంగుచున్నది.

క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు సెక్షన్ 1 విభాగము 2 ప్రకా రము కలకత్తా చెన్నపురి బొంబాయి నగరములలోని కమిష నరులకు యా చట్టమునందలి యేభాగమును, వ్యతిరేకముగా నేదియయినను శాసించబడియున్నగాని వర్తింపజాలదు.

క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడులో కమిషనరుకు వర్తించు సెక్షన్లు యేవయినను నున్న నవి, 83, 85, 86 లే. కావున, నూచింపబడిన సెక్షన్లలో షేర్మన్-నబడిన సమావేశములను చెదరగొట్టుటకు చెన్నపురియందలి కమిషనరున కీ సెక్షన్లక్రింద యధికారములేదని తేలుచున్నది.

అయినను, పైన నూచింపబడినట్లుగా, మేజిస్ట్రేటుల కను, పోలీసుస్టేషన్ అధికారులకును నట్టి యధికారముగలదు. అట్టి గుంపులలో చేరియున్నవారిని అరెస్టుజేయుటకును, నిర్బం ధించుటకును యా యధికారులకు 128 వ సెక్షన్ క్రింద పధికార మున్నది.

సత్యాగ్రహులు అహింసావ్రతబద్ధులు

ఎట్టిపరిస్థితులలోనైనను బలప్రయోగమునకు బూనకూడ దని సత్యాగ్రహులు ప్రమాణముగాగొనియున్నారనుటయు తా ము నిర్బంధింపబడినపిమ్మట సాత్వికనిరోధమైనను గావించకూడ దననియనుము వారికి గలదనియు నెల్లరకును బాగుగా విదితమే. ఏరును దీనినికాదనజాలరు. ఒకవేళ క్రిమినలుప్రాసీజరుకోడు127 128 సెక్షన్లలో నుడువబడియుండినట్టిగుంపులను అక్రమపుగుం పులను సత్యాగ్రహులు చెందియుండిరిని వొప్పుకొనినను వారిని చెదరగొట్టవలయునని మిరుఎరెస్టుచేయబడితిరి అను చెండుము క్కలను పోలీసువారు నడివియుండిన జాలెడిది. వారు వెంటనే చెదరిఎట్టియధ్యంతరమున లేకతానాకు నడిచివెల్లెడివారు.పిమ్మట వారిని ప్రాసీజుట్టుచేయవలయునని నిర్బంధములేరు. ఆగుంపుల యందలి సత్యాగ్రహాతరులయెడగూడను నిల్లె వర్తించియుండ వచ్చును. ప్రజలకును సత్యాగ్రహులకును శరీరాపాయము కలుగ నట్టివిధమున సంఘించుట పోలీసువారి విధియైయుండెను. సత్యా గ్రహులను ఎరెస్టుజేయుటకు యధికారముగ ప్రయత్నము జరుగు టయు సహ్యుడి విఫలమగుటయు తలస్థించియుండిన పోలీసులు బలప్రయోగముచేయుటకు హెచ్చరించుట యుచితము. ఈచెండును విఫలమైనచో బలప్రయోగ మవసరమా యను ప్రశ్న యుద యింపవచ్చును.

ఈవిషయమునకు సంబంధించిన తీర్పులు
పైన నూచింపబడిన సెక్షన్లను చెన్నపురి మైఖేల్స్ వారి తీర్పుకటియు (ఇం. లా. 8. 21 మద్రాసు 249, ప్రభు త్వము సబ్బనాయక్) నూ యభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ నున్నవి. ప్రధానన్యాయమూర్తి సర్ ఆర్. కాలిస్సుగారును న్యాయమూర్తి షెప్పర్డుగారును మేము షేర్మన్-న సెక్షన్లను దృష్టిపథమున బెట్టికొనియే తన తీర్పులో నీ క్రిందిసంగతుల నుడివి యుండనోపు:—

పోలీసువారి వలంబింపవలసినపద్ధతి

పోలీసు చెదరిపోవలయునని మొదటి ఖెదియాజ్ఞపిం చుట యు వారట్లు జేయక పోవుట యు తటస్థించిన పిమ్మట నాగుంపు అక్ర మమైనదియిపోయినదని, ప్రాసీజుక్యవన్ వారే యొప్పుకొనుచు న్నారు. ఇది నిజమేయినను, గుంపు చెదరిపోవుట కొప్పుకొ నకపోయినను, పోలీసువారి విధి యేమను, గుంపునకు నాయ కులని తోచువారిని యెరెస్టుచేయుటయు, దానివలన గలుగు పరిణామమును గుర్తించుటయు కాని, యిట్లుచేయుట కెట్టి ప్రయత్నమును జరిగినట్లు నూకు గన్నట్లులేదు. ఇంతేకాదు, ‘చేతులో కోత నిలుపనున్న విముల్లను తుపాకులతో కాల్చెద’ మనియెనను పోలీసు-హెచ్చరించియుండలేదు. పోలీసుల కెట్టి దెబ్బలును తగలలేదనుట గమనింపదగినదై యున్నది. పైననూ చింపబడిన పరిస్థితులను గురించి, మొదటి ముద్దాయియు, రెం డవముద్దాయియు హత్యాపరాధము నొసరించినటులకు మా కావంతయు సంశయములేదు.”

బలప్రయోగముయొక్క పరిమితినిగూర్చి చర్చించుచు, పైన్యాముమార్తులు బోవేప్రభుని యీ క్రిందిమాటలను ఆ మోదించున్నారు.

బలప్రయోగముయొక్క పరిమితి

“అక్రమపుగుంపును దేనినైనను చెదరగొట్టుటలో బల ప్రయోగ మెంతమట్టుకు జరుగవలయు ననునది యగుంపుయొ క్క గుణమునబట్టి యుండును. ఏలనన, పరిస్థితులకును, లక్ష్య మునకును ననుగుణ్యముగ బలప్రయోగమే నెల్లపుడును జరుగవ లయును.”

ఇంకను న్యాయమూర్తి తిట్లు నడిచియున్నారు:— “వ్యక్తులను, ఆస్తులను సంరక్షించుటకు మాత్రమే, మనుష్యుల ను చంపుటపాడియగును. చెదరగొట్టినగాని, యపాయకరమని పించు ఆల్లరిగుంపును చెదరగొట్టుటలోనూ యట్లు ప్రాణములను గొనవచ్చును.”

చట్టములలో విధింపబడిన యితరమార్గములు పనికిరాన పుడే, గుంపులను చెదరగొట్టుటకై బలప్రయోగమును చేయుట కు పోలీసుల కధికారము సంప్రాప్తించును. మేము దర్శాపుర జే యుచున్న సంభవముల విషయములో, పోలీసులు ఎరెస్టులు జేయలేదనుటయు బలప్రయోగమునకు మునుపు ప్రజలను హెచ్చ రింపలేదనుటయు నిర్వివాదాంశములు.

భారతసంఘమునకు బెంగాల్ గవర్నరు ప్రత్యుత్తరము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

కలకత్తా, మే 12:—ఇండియన్ అసోసియేషన్ వారు గావించిన విన్నపమునకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు బెంగాలు గవర్నరు దార్జిలింగునుండి ఒక లేఖను తెల్పింఘాన్యకునకు పంపినట్లు తెలుపుచున్నది. ఈసంఘమువారు కాసనోల్లంఘనో ద్యమును సక్రమాభీవృద్ధికి, శాంతియుతమైనట్టియు, సవ్యమైనట్టియు మార్గముల స్వరాజ్యసంపాదనకును ప్రతిబంధక మని తెల్పియుండిరి.

కాసనోల్లంఘన మవలంబించువారి యభిప్రాయము లెట్టి వైనను వారి ప్రచారముచే క్రమమైన అభివృద్ధిని అటంకపరు చుటయందు నిమగ్నులై యున్నవారి యత్నమును ప్రతిఘటించుటకు ప్రెస్ ఆర్డినెన్సు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు యేర్పడియున్న వని ఆయన చెప్పుచున్నారు. సత్యాగ్రహులు జనమునుగాంచి రేని భారతసంఘమును రక్షించుటకు దౌర్జన్యము అవస రమై యుండుననిగూడ వారు తెలుపుచున్నారు. చిట్టగాంగు దురంతములను ఉదాహరణగా చెప్పుచు నిట్టిసిత్తులలో సాధారణచట్టముల ఫలవంతముకావని వారు చెప్పుచున్నారు. ప్రస్తు తము దేశములో నుదయించిన సిగ్ధిగతులను ప్రతిఘటించుటకు ప్రతి భారతీయుడును రాజప్రతినిధియై నుండవలెనని వారు కోరుచున్నారు. గౌరవముగ రాయబార పద్ధతివలన స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు పద్ధతిని వదిలివేసి యిట్టి పద్ధతుల నవలం బించుట దేశాసర్గదాయకమని వారు తెలుపుచున్నారు. సాంత్య పద్ధతివలన రాజకీయాభివృద్ధియందు మార్గమును ప్రతిపాదనకొరు చున్నారు. రాజప్రతినిధియు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునాకును ఇటు లే తెలిపియుండిరి.

ధర్మనదాడి-త్యాజీగారి ప్రకటన

ఇది దాడిగాదు. మా సొత్తును మేము తెచ్చుకొనే దముగాని పనులసొత్తును దొంగిలించుటలేదు. నవసారి, మే 12:—“మేము ధర్మనకు వెళ్తున్న దాడి యని యనగూడదు. మే మచటనున్న జాతీయలను తెచ్చు కొనుటకు వెళ్తున్నాముగాని దొంగిలించుటకాదు. అచట ఉప్పుచేయుచున్న స్వదేశీయులకు ఆగలేక ఉప్పుభోధినినిచ్చే దముగాని దొరతనమువారికి పన్నునుమాత్రము చెల్లింపము. కావున మహాత్ముడు చేయదలచినది దాడికాదని వివేకముకల వారందరకు గ్రహింపజాలకపోదు” అని త్యాజీగారు నాతో చెప్పిరి. (శ్రీ ప్రె. వి.)

త్యాజీగారి అరెస్టు

హరటాలు ఊరేగింపులు

జలల్వారు, మే 12—జలల్వారులోను నవసారిలోను నేడు హరటాలు ఊరేగింపులు జరిగినవి. నేడు సాయంకాల ము జలల్వారులో బహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో కస్తూరి బాయిగారు డాక్టరు కందుబాయిగారను రంగిల్దాను కపాడి యాగారును మాటలాడిరి. అ. పె.)

సూరతులో హరటాలు

నేడు ఉదయమున 10 గంటలకు యీ వార్త తెలిసినది. వెంటనే దుకాణములన్నియును మూసివేయబడెను. (శ్రీ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్వోరేషను సభ విరమింపబడుట

కలకత్తా మే 12—నేడు త్యాజీగారి గౌరవాధ్యక్షుల కలకత్తా కార్వోరేషనుసభ విరమింపబడెను. తీర్మానమునకు పాల్పాటులు ప్రతిపూటరగను మహమ్మదీయులు తలపెట్టగను నుండిరి. (అ. ప్రె.)

దుకాణము లన్నియు

మూయబడుట

కాటను-పేరు మార్కెటులు మూయబడుట

బొంబాయి, మే 12:—త్యాజీగారిని అరెస్టుచేసినందున కాటను మార్కెటును పేరు మార్కెటును నేడు మూసివేయ బడెను దుకాణములన్నియును మూసివేయబడెను. త్యాజీగారు బోరాబాతి మహమ్మదీయుడు గాన నిదట బోరామహమ్మ దీయులలో సంచలనము అధికమైనది. ఈ తెగవారిలో నేడు చాలమంది వలంటీరులుగాచేరిరి. శ్రీమతి సహజనీదేవిగారి ఆజ్ఞకాగానే బొంబాయినుండి 50 మంది వలంటీరులు దర్భాకు బయలుదేరెదరు. నేటిగా రిపుడు అలహాబాదులో నున్నాడు. శేషటి కివటికివచ్చెదరు. వార్త తెలియగానే దుకాణములన్ని యు మూయబడెను. (అ. ప్రె. స్పె.)

ధర్మనదాడికి మరల సన్నాహము

ఉంలూడి గ్రామమున గొప్పసంచలనము

బుల్వారు, మే 12:—మొన్నటి నుండియును యీ గ్రామమునందు తీవ్రసంచలనము ప్రారంభమైనది. ఈ గ్రామము డొంగ్గి యునపదారికి కడుచేరువగానున్నది. అబ్బునుత్యాజీ గారిని అరెస్టుచేసిన వార్త నిన్న తెలియగానే ప్రతి ప్రైయి నులోను ప్రజలు విస్తారముగా నిటకు రాసాగిరి. మొత్తము 800 మంది వలంటీరులు దాడిపలుపుటకు సిద్ధమైరి. 800 మంది పోలీసువారుగూడ డిప్టీ ముఫరిం బెండెంటు నాయకత్వము క్రింద ఆయుధపాణులైవచ్చిరి. శ్రీమతి సహజనీగారు వచ్చు పరకును మణిలాలగారిగారు నాయకత్వము వహించిరి.

నేడు ఉదయమున ప్రార్థనలు కాగానే మణిలాలగారు ఉపన్యసించుచు 15 వ తేదీని విధిగా దాడి జరపబడునని తెలిపిరి. అహుదాబాదునుండి నరవారి పార్లెఖుగారును యిమా సాచాబు బామజీగారును గూడ నివటికివచ్చిరి పార్లెఖుగారు గూడ ఉపన్యసించిరి. (శ్రీ ప్రె)

గాంధీమహాత్ముని సహకారియగు

కృష్ణదాసుగారిని బహిష్కరించుట

వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు

కలకత్తా, మే 12—గాంధీ మహాత్మునితో కలసి పని చేసిన కృష్ణదాసుగారు తమలకు రాగా 12 గంటలలోపుననే అటనుండి వెల్లిపోవలెనని ఉద్యోగ లాజ్ఞాపించిరి తెలిసినది. (శ్రీ. ప్రె.)

అబ్బునుత్యాజీగారి కేసు విచారణ

నేడు ప్రదయమున జలల్వారులో ప్రారంభమగుట జలల్వారు, మే 12:—నేడు ప్రదయమున సబు డివిజ నలు మేజిస్ట్రేటు యెదుట విచారణ ప్రారంభమైనది. పత్రికా విలేఖరులను గూడ కోర్టులోకి పోనీయలేదు. కోర్టుపట్టును పోలీసుభటులను కావలెపెట్టిరి.

ఒక్కొక్కకోట్టులో 10 మందిని పెట్టుట

“ఒక్కొక్కకోట్టులో 10 మందిని పెట్టుటవలన పగలే ఊపిరాడకుండ నున్నది. రాత్రి మేము బయటపరుండుటకు యే రౌటు చేయవలెను. మేము పోలిపోము.”

అని ప్రాథమిక నాల్గేదోయిగారు కోర్టులో తెలిపిరి. మీరు జయిలనుపరంతుకు తెలిసుకేయడని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

వలంటీరుల పైటుమెంటులు

1. “నా తలపగులొట్టుడుగాని నాకు విడిపైరు వేయ నలదు.” అని ఒక వలంటీరుచెప్పెను.

2. స్వరాజ్యమువచ్చువరకునే నీ నిటులనే చేయుచుం దును. అని మరియొకరు తెలిపిరి.

3. ఈ గాంధీమహాత్ము డేర్పరచిన యీ ఆక్రమసంఘ మున నేనుగూడ నొక సభ్యుడనుగా నుండగలు గుటకంటె నధికమగు గౌరవము మరియొకటి లేదని ప్రాథమిక నాల్గేదోయిగారు రనిరి.

4. మీతండ్రిచేరేమనగా గాంధీజీ అని విన్నకుండిరి.

5 నన్ను వదిలిపెట్టగానే తక్షణమే నేను మరల దర్భ నాకు వెళ్లగోరెదను అని 16 యేండ్ల వయసుగల యొక కళా శాల విద్యార్థి యనెను.

6 నాకు కఠిన తమమున శిక్షను వేయుదు అని మరి యొకడనెను.

7. మమ్ములను అరెస్టు చేయుటచే మేము ధన్యుమైతి మి, ఇదియే మేము చేయదగిన నేప అని యొక ప్రాథమిక నాల్గేదోయిగారు చెప్పెను.

కన్ను కుప్పాకోర్ కాల్చకపోయినందులకు చింతిలు చున్నాను. అని మరియొకరనిరి. (అ. ప్రె.)

నబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఇ.డి.బి. జ్యూయిలుగారు కేసు విచారణచేయుట

మే 12:—నేడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమైనది. శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు మున్నగు కొద్ది మంది స్త్రీలును పత్రికా విలేఖరులను మాత్రమే రానిచ్చిరి. త్యాజీగారికి కుర్చీ యిచ్చిరి. తక్కిన వారందరును క్రిందనే కూర్చుండిరి. మేము యీ విచారణలో పాల్గొనను స్టేటుమెంటు యిచ్చుటకు నాకునుతీ నియ్యాలెను అనిత్యాజీగారు మొదటనే చెప్పిరి. స్టేటుమెంటు యిచ్చుటకు మిగిలినవారే మియ్యబడునని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. (శ్రీ ప్రె.)

మే:—మీరు నా ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పలేను.

త్యా:—దానితో నాకు సంబంధములేదు ఈ స్టేటు మెంటునుబట్టి మీరు తెలిసికొనవలెను.

మే:—మిమ్ము శిక్షింపకుండుటకు మీ రేకారణము నైన తెలిపెదరా అను ప్రశ్నకు మీకు తోచిన ప్రత్యుత్తరము నీయ గోరెదను.

త్యా:—నే నేకారణమును తెలుపగోరను.

మే:—జగతరాంగాదు! మీరేమైన కారణము తెలిపె దరా?

జగ:—“లాజ్ఞలప త్యాజీగారి దళములో నే నొకడ నుగా నుండగలిగినందులకు నేను చాల గర్వపడుచున్నాను. నే డు ఉదయమున మాత్రము నేను వలంటీరుగా వెళ్లదలచిరా లే దు. నా నా బుధుడును నన్ను గమ్యునలేదు. అట్టి స్థితిలో న న్నుగూడ అరెస్టుచేసినందులకు పోలీసు ఉద్యోగికి నేను వి క్రిలి కృతజ్ఞుడను.”

ఈ రీతిగా ఆదరును స్టేటుమెంటు లనిచ్చిరి. వృత్తుల ను తెలుపుచేసినా: “జాతీయ నేపకుడను” అని త్యాజీగారు రనిరి.

కేసు డేవీకి వాయిదా వేయవలెనని మేజిస్ట్రేటు తలచెను.

“మీకు కొంత యిబ్బంది కలిగినను పోలీసువారికి నేటి తో పని తీరిపోవునగాన నేడే పూర్తిచేయుడని త్యాజీగా రనిరి.

అంతట మేజిస్ట్రేటు పోలీసు అఫీసరు ఆంటియాగారి తో నాలోవింపి మరల విచారణను ప్రారంభించెను.

* * * గ్రామపంచాయతీలు విదేశవస్త్రములను బహిష్కరించుట

హైదరాబాదుసింధు, మే 12:—పంచాయతీ సంఘా ధ్యక్షుడగు ముఖీగోవిందరాంగారు అన్ని పంచాయతీలకు వ్రా సిరి. ఆందులన చాల పంచాయతీలు విదేశవస్త్ర బహిష్కర మునకు పూనుకొనెను. (శ్రీ ప్రె.)

త్యాజీగారి వాఙ్మూలము

జలల్వారు 12:—మొదటితరగతి సబుడివిజనలు మేజి స్ట్రేటు జూజుగారి యెదుట జలల్వారులో అబ్బును త్యాజీగారిమీద 59 గరు వాలంటీరులమీదను లేబడిన కేసు నేడు మధ్యాహ్నము ప్రారంభమయ్యెను. పత్రికా ప్రతినిధులు గాక కొద్దిమంది మాత్రమే కోర్టులోనికి రానివ్వబడిరి. శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు కొంతమంది స్త్రీ వాలంటీరులును తక్కిల పై నూలువడకును కోర్టులో కూర్చొనియుండిరి. అట్లు చేయుగూడదని మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరు వ్రాసంగిరి. విచారణ ప్రారంభముకాగనే విచారణయందు తానెట్టి జోక్యము కలుగ జేసికొననని తెయ్యాజీగారు చెప్పి యీ క్రింది వాఙ్మూలమును చెప్పిరి.

“వరంగనందు యితర ప్రదేశములకు పోలీసువారు మే జిస్ట్రేటు సత్వగ్రహాలపట్ల దారుణము దౌర్జన్యము సత్పరిగ నాకు తెలియవచ్చెను. కాని మమ్ములను నిర్బంధించునపుడు అధికారులు చట్టసమ్మతముగు విధమునను పెద్దమనిషి తరహాగాను ప్రవర్తించిరిని చెల్లపుటకు యెంతో సంతోషించెదను. దర్భనా ఉప్పు కొతాకులపై దాడి వెడలవలయునను ఉద్యమము నేను కొనసాగించుటచే ధీర్మడు ఉపద్రుము గూర్చి జిల్లా మేజి స్ట్రేటుగారు నాకు హెచ్చరిక జూపుట యెంతయో మర్యాదగా నున్నది ఇదేవిధమున మేము చట్టవిరుద్ధమగు సంఘముని నిర్ణయించిచెదరిపోవలెనని ఉత్తరు వ్రాసకుండునగు గూడ మేజిస్ట్రేటుగారు తమ సరస్వభావమును ప్రకటించిరి. మా యుద్దేశములతో నేకీధరించినవాళ్ళ వేరగ తొలగిపోవుటకు వారవకాశమువంగిరి. మేము చెదరగొందున పోలీసువారు మ మ్ములను నిర్బంధించి యిచ్చుటికి తెచ్చిరి. కాని అవసరములేని ఆర్థాటము జరిగినదని చెప్పవలెను. మమ్ములను నిర్బంధింప వచ్చిన పోలీసువారందరు లాఠీచు చేర్చుకొనిచ్చు. ఇది ఆ త్వర్య కర ముగ నున్నదని నేను చాచింపగ మా కొరకు లాఠీలు లేబడలేదనియు, గాంధీగారు కరాడికి వెళ్లినది మొదలు దౌర్జన్యమునకు మరలుచున్న ప్రజల నుద్దేశించి లేబడెనియు పోలీసువారు జెప్పిరి. దేశమునకు భూమిమువంటివారును, ఇతర దేశీయుల కన్న యెన్నియో విధముల శ్రేష్ఠులును ఆకు నూ రయితొంగముపట్టు యిట్టి ఆరోపణలు గావించుట అంతమొంద వలెను. 150 సంవత్సరములు బ్రిటిషు వారు పరిపాలన మొనర్చుచున్న ప్రపంచమునందు భారతబాధికి గౌరవము అధికముగాలేదు. అందుచే దేశమంతయు యీ ప్రభు త్వముపై యెదురుతీరినది. ఈ కారణమున యీ నిర్బంధములు శిక్షలు నివృత్తిమొజనములు. ఈ ప్రభుత్వమువారు జీవనసృజకార్యమేమన ఇంగ్లాండుయొక్క లాభముకొరకు ఆరికమగ భారతదేశముల తీరనివస్త్రము కలుగజేయుటయే. ఇంకను భార తదేశము అధోగతిపాలు గాకుండవలయునను ఉద్దేశముతో నేను నావంటివాడు సంపూర్ణ స్వరాజ్యముకొరకై ప్రారంభింపబడిన యీ ఉద్యమము నందు చేరితిమి. సుఖార్థ స్వ రాజ్యము వల్లనే దేశమునకు విముక్తిగలదు. దేశీయులందరు ఒక్కమృదీని లవణకాసనోల్లం ఘనము జరిపి పన్నులను చెల్లింపక పాపభూయిష్టమున యీ ప్రభుత్వ నిర్మాణమును అంతమొందించెదరని నమ్మచున్నాను. ఇతర ముద్దాయిలుగూడ వాఙ్మూలములను ఒసగుచుండ గ ఆనవసర కాలపారముని నిండులలో నొకరగు నాల్గేదో యిగారు నూచించిరి. అందుచే నిందితులు ఒక్కొక్కరు రాజ ద్రోహమును పురోల్లుటయే తమ వృత్తియనియు, ప్రభుత్వ మును అంతమొందింప వారు పూనుకొనిరినియు వారు జెప్పిరి. నిందితులలో ఒకరు విచారణ ముగియులోపున ఒక్కపాలు పాడుటకు అనుజ్ఞ వేడెను (అ. ప్రె.) తగిలి చలస్యముగ చేరెను.

త్యాజీగారు కమలాదేవిగారిద్వారాపవీచ

సందేశము

కమలాదేవిగారు చెరసాలలో త్యాజీగారితో

మాటలాడుట

బొంబాయి, మే 11:—కమలాదేవిగారు నవసారి.లం డి నేడు బొంబాయి వచ్చిరి. చెరసాలలో త్యాజీగారు తమ తెలిసిన సందేశమును కమలాదేవిగారు వెల్లడించిరి.

దేశీయులకందరికిని నానందేశము

ధర్మనదాడిని గాంధీమహాత్ముడును నేనునుగూడ కొని సాగింపజాలక పోతిమి. దేశీయులు దీనిని ముఖ్యముగా కొని సాగింపవలెను. ఇది యునద్వారత దేశీయసమస్యకావలెను. ఈ దాడిలో వేలకొలది స్త్రీలుగూడ పాల్గొనవలెను. అట్లనది కులభేదముగా కొనసాగగలదు.

దేశమునంతటను పన్నుల నిరాకరణముగూడ ప్రారంభింపవలెను. ఇది ముఖ్యము తక్కినవర్గములకు రెండవ రగతిలోనివి. దేశీయులందరును గూడ పన్నులనిర కరణము జరిపినచో త్వరలోనే స్వరాజ్యము రాగలదు. గట్టిసమ్మతముగా నాకుగలదు.” అనిత్యాజీగారు తెలిపిరి కమలాదేవిగారు వెల్లడించిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

బేటుల్ జిల్లా సంఘము రద్దు చేయబడినది

తత్సంఘములోని ఉపాధ్యాయులు పిక్చెటింగులో
పాల్గొనినందులకు

నాగపూరు స్థానికస్వపరిపాలన శాఖామంత్రి
ఉత్తరువులు

(ఫ్రీ ప్రెస్ తం.తి.)

నాగపూరు, మే 12:—స్థానికస్వపరిపాలనా శాఖామంత్రి వారి ఉత్తరువులను ఈ క్రింది ప్రభుత్వ తీర్మానము మన్యవరగజాల గజెట్టులో ప్రచురింపబడినది:—బేటుల్ జిల్లా సంఘమువారి క్రిందనున్న ఉపాధ్యాయులు కల్లుదుకాణములవద్ద కాపలాకాయటకును, యితర రాజకీయ ప్రచారముచేయుటకును నియమింపబడిన ప్రభుత్వమువారి దివ్యచిత్తమునకు తేబడినది. పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులను యిట్టి ప్రచారమునందు నియోగించుట శ్రేయస్కరముకాదు. ఈ ప్రచారమునందు పాల్గొనిన వారిపై క్రిమినల్ కేసులు వచ్చియున్నవి. అందువలన విద్యాభివృద్ధికి అటంకము కలుగును.

సమాఖ్యకుడు యిట్టి ఉత్తరువుల నిచ్చుట సమంజసము కాదని ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుచే నర్బదా డివిజన్ క వివరము మార్చి 29 తారీఖున సంఘమువారికి తెలియ జేసిరి. ప్రభుత్వమువారి యిష్టానుసారము చేయనిచో తగిన శిక్ష విధింపబడునని గూడ సంఘమువారికి తెలియబరుపబడినది. కాని ఏప్రిల్ 26 తారీఖున సంఘమువారు సమాజేశమై అధ్యక్షుని చర్యను సమర్థించుటకును, ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞల నుల్లంఘించుటకును తీర్మానించిరి.

సంఘమువారి యీ పదలిన ప్రజాశ్రేయమునకు భంగకరము గావున సంఘమును స్థానికపరిపాలన చట్టముయొక్క 64 (1) సెక్షనుక్రింద రద్దుచేయుట తప్ప వేరే మార్గములేదు. కావున బేటుల్ జిల్లా సంఘము రద్దయినది. క్రొత్త ఎన్నికలు జరుపుటకు ఆజ్ఞ యివ్వబడినది.

బైసాని మాధవశెట్టి చ్యారిటీ ఫండు

పబ్లిక్ మతార్థిక ఉపన్యాసములు ఓరంగలుకు చేరిన వెంకటాపురం నివాసులు శ్రీమాన్ కందాళ స్వామినాథాచార్యులు వారు తిరువాయ్మొళి సారాంశము—ద్యయార్థ ప్రతిపాదకమును గురించి పైచ్యారిటీ ఫండుయొక్క నెం. 148-145, సాల వీధి, యింటి మిద్దెమీది హాలులో తేది 14-5-30 సో|| బుధవారం సాయంత్రం 6-ఘంటలకు తెనుగున వుపన్యాసించెదరు.

షిరోదా ఉప్పుకొరారులపై దాడి

400 మణుగుల ఉప్పు

తీసుకొనిపోవుట

90 మంది వాలంటీరులను అరెస్టుచేయుట

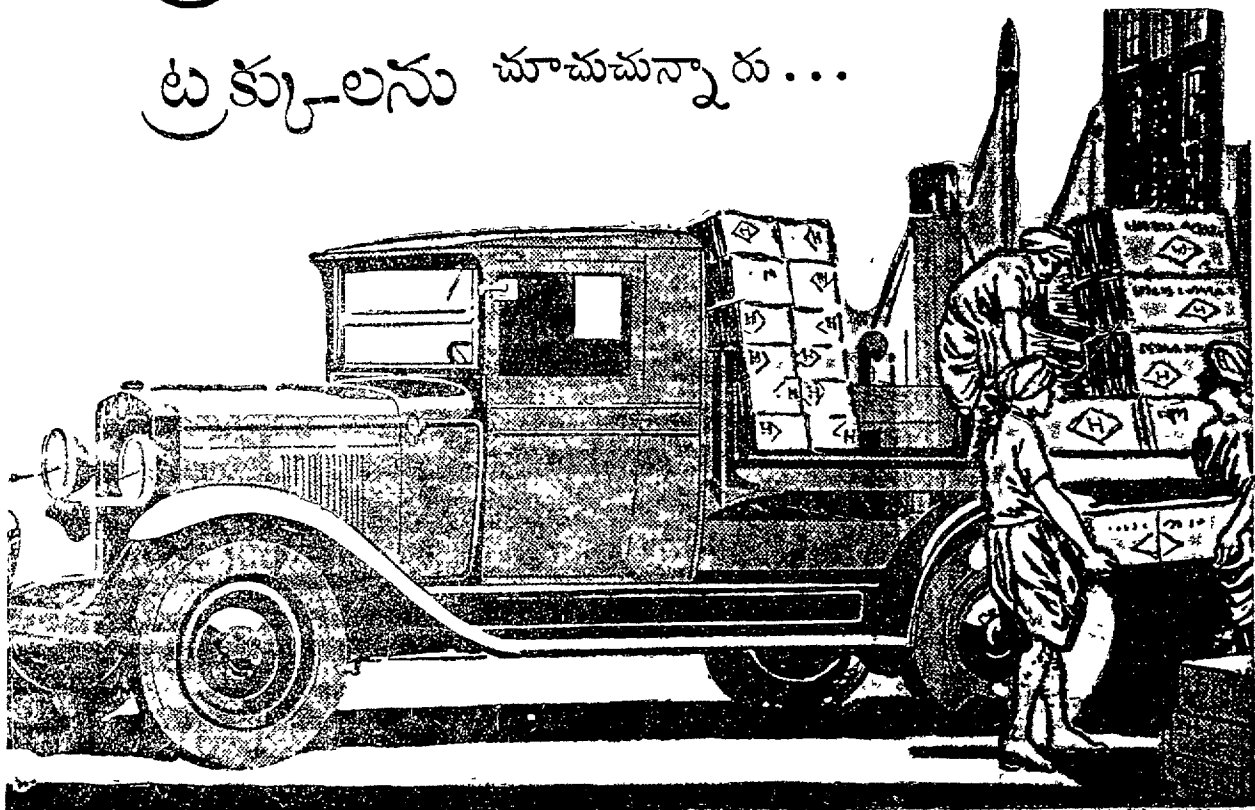
బొంబాయి, మే 12—ఒక్కొక్క దళమునకు 75 మంది వలంటీరులుగల రెండు దళములు మైత్తము 150 మందివలంటీరులు అరగంటనేపు షిరోదా ఉప్పు కొటాబులపైన దాడి సలిపిరి. వేలకొలది ప్రజల చట చేధియుండిరి. అంతట పోలీసువారు వచ్చి 150 మందిని అరెస్టుచేసిరిగాని పిమ్మట నాయకులను 20 మంది వలంటీరులను మాత్రమే తీసుకొనిపోయిరి. తక్కినవారి నందరిని వదలివేసిరి. మరికొంతనేపటికి మరియొక దళమువారు రెండు గంటలనేపు దాడి సలిపిరి. అప్పుడు పోలీసువారు మరల వచ్చి 65 మంది వలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. నేడు మధ్యాహ్నము 1 గంటవరకు 90 మంది వలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. వలంటీరులు 400 మణుగుల ఉప్పును తీసుకొనిపోయిరి.

నబారుగారి అరెస్టు

షిరోదా నాయకుడగు నబారుగారిని పీ|| కో|| 117 క్రింద అరెస్టుచేసిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

ప్రతిచోటను చివర్ లెట్

ట్రక్కులను చూచుచున్నారు...

ఎందువలననగా

మితవ్యయమును నిరూపించుట చేతనే

వైలకొలది మోటార్ల నుపయోగించువారు సరుకులను, మనుష్యులను మోసికొనిపోవుటలో ఎక్కువ లాభమును చివర్ లెట్ ట్రక్కులు లేక బస్సులద్వారా సంపాదించియుండిరి. వీని నుపయోగించువారలు దీనియొక్క గట్టిదనము, వేగము, మితవ్యయమును తెలిసికొనియుండిరి. చివర్ లెట్ చాలకాలము కనిచేయును. దీని ధృఢ నిర్మాణము, మృదువైన నడక, గొప్పశక్తి, ఎక్కువబరుపు మోయుట, మితవ్యయముతో గూడిన ప్రయాణము మొదలైన వన్నియు ధృవపరచబడినవి. అందువలననే చివర్ లెట్ ట్రక్కులను యంతటను చూడగలుగుచున్నారు.

జి. ఎన్. ఎ. సి. వారి దళాల వారిసొమ్ము చెల్లించు పద్ధతులకొరకు మీ సమీపమందుండు అన్ని కపు దార్ల నడుగుడు. పూర్తి వివరములకొరకు వానినడుగుము.

ఆంధ్ర ట్రాంజిసిరింగు కంపెనీ,
వి. జి. ఆన్ క్విట్ అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్
మోటార్స్ అండ్ ఫర్నిచర్ లిమిటెడ్,
రావు అండు బ్రదర్స్,
టి. వి. మండరం అయ్యర్ అండ్ సన్సులిమిటెడ్,
గంజాం ఆటోమొటార్స్ లిమిటెడ్
టి. వైస్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్,
వైస్ మోటార్స్ (సిగిరి) లిమిటెడ్,
అయ్యర్ మోటారు కంపెనీ, లిమిటెడ్,
నాన్ కర్ బిస్ లిమిటెడ్,
రామకృష్ణశెట్టియర్ అండ్ కంపెనీ,
హోమనెజ్ అండ్ కంపెనీ,

విశాఖపట్టణం.
బళ్లారి.
మద్రాసు.
బెజవాడ.
మధుర.
గవర్న మెంటు ఆఫ్ఫిసిరోడ్డు.
రెడ్ ఫిల్డ్స్, పి. బి. కొయంబుత్తూరు
ఉదకమండలం
బళ్లారి.
25, సోత్ పేరెడ్, బెంగళూరు,
కొట్టాయం,
కంకణబాదు,

ఏజుట్లమూలముగా పత్రికలను పుచ్చుకొను వారు, దినపత్రికకు నెల 1-కి రు. 2 లును తపాల్ ద్వారా తెప్పించుకొనువారు నెల 1-కి రు. 2-2-0 లను చందా చెల్లించవలెను. విశిష్ట పత్రిక 1-కి ధర రు. 0-1-0 తెలిసుకొనవలెను. ఇందుకు వ్యతిరేకముగా చందానుగాని, పత్రికకు హెచ్చుధరనుగాని వసూలుచేసినను మాకు తక్షణమే తెలివిన లగు చర్య తీసుకొనబడును.

మదరాసు నూతన నాయకుల ఆరెస్టు

ANDHRA PATRIKA

1

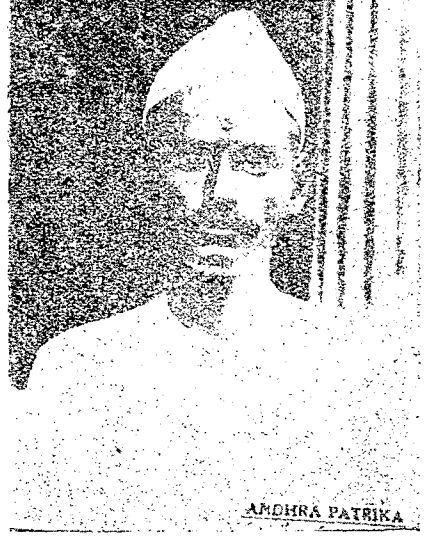
ANDHRA PATRIKA

2

ANDHRA PATRIKA

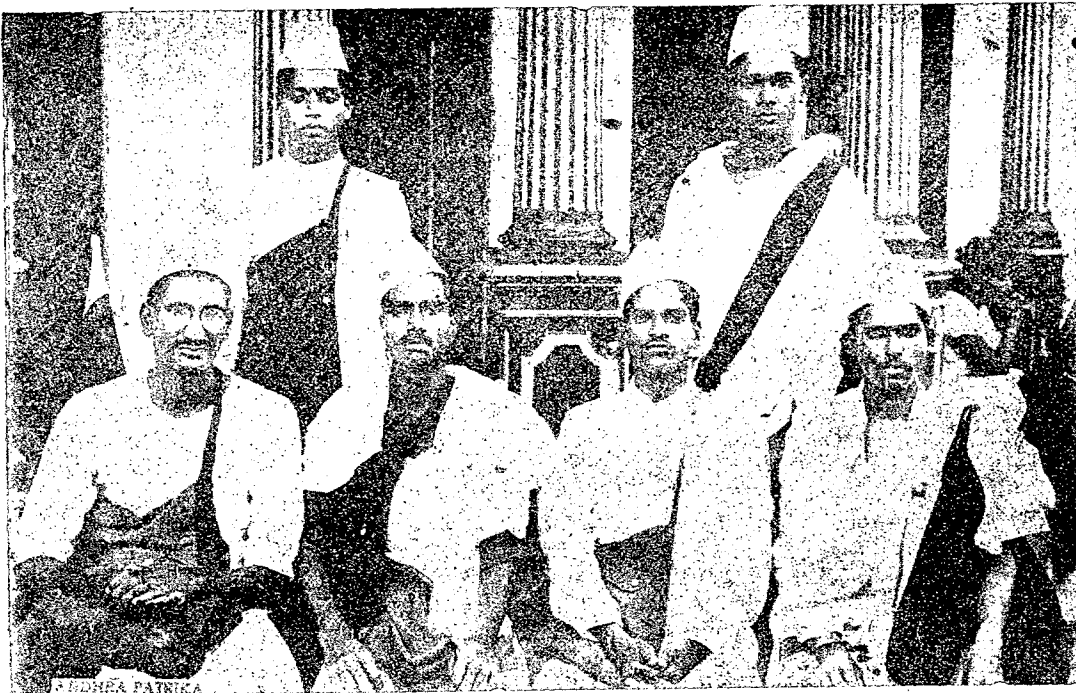
3

ANDHRA PATRIKA

4

(1) డా॥ నటరాజమగారు, (2) వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు, జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు. (3) కరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారు, కాకినాడ. (4) డా॥ బి. సుబ్బారావుగారు, మదరాసు జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శి. వీరందరికి చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడెను.

ANDHRA PATRIKA

మదరాసు వచ్చిన కాకినాడ వాలంటీరులు

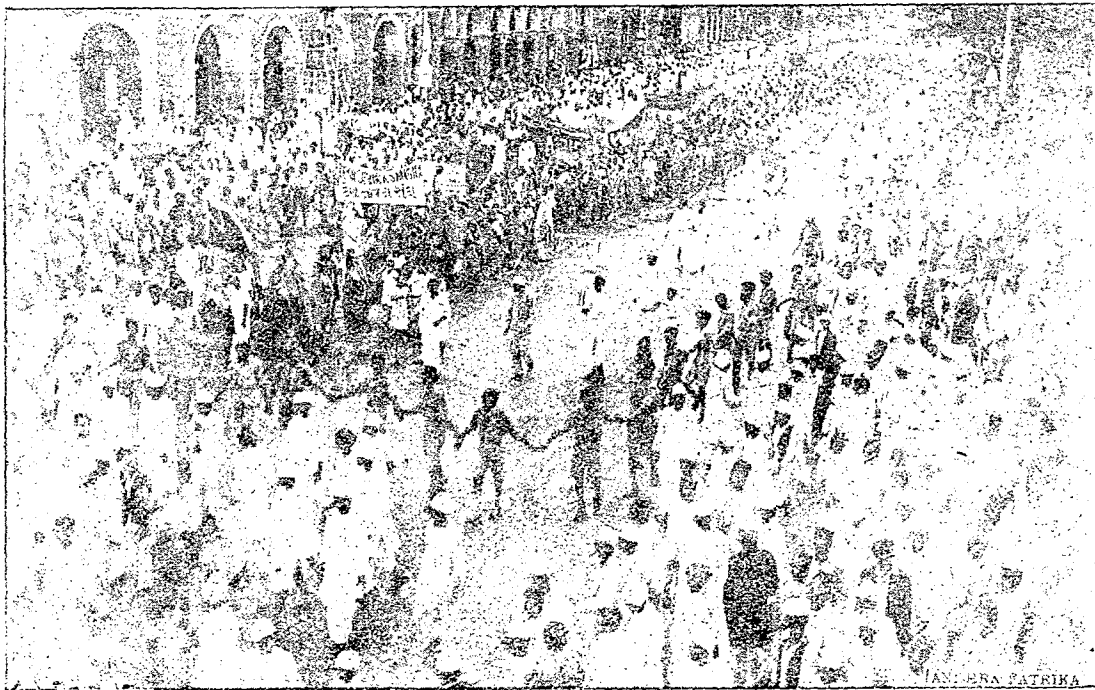
పడనూరి కె. డి. ఈ గ్రూపు వారు:— పామరూడి రామమోహనరావుగారు, అక్కిళ్ల నరసింహమూర్తిగారు, హ. నరసింహ రావుగారు, పి. ఆ. జనీయులుగారు. నిలచినవారు:— సింగవరపు అప్పారావుగారు, చొప్పల్లి నరసింహమూర్తిగారు.

కె. సుబ్రహ్మణ్యంగారు
కడపజిల్లా త్యాగహోద్యమనాయకులు. వీరిపై వారం
టు నచ్చెను. (ప్రె. పో. డి.)

పి. గణపతి నాయకరుగారు
పోలవరం నెల్లూరు విరాసీదారు. వాలంటీరులకు ఆతిథ్య
మొసంగినందుకు వీరిపై కేసు చేయబడెను. (ప్రె. పో. డి.)

ANDHRA PATRIKA

బొంబాయిలో హర్తల్ దినమున ఉత్సవము

ప్రేమలంబీరులు శాంతియుగ ఉత్సవము జరిపింనుట, ఉత్సవము మైసూరు పొడుగుండెను (జి. ఎన్. ఎ.)

ప్రభుత్వమువారి ప్రచారము

కానీ, మే 10:— కరపత్రములు పంచభాషలలో
అచ్చయినవి. ప్రజలకు రాజభక్తిని బోధించుటకై పంచపెట్టె
బడుచున్నది. "హితైషి" అని సంతకము కలదు అచ్చయిన
మద్రాసులయము పేరు ఈరు కానరాదు, "విపత్తు విపత్తు
ముందుకు చూడుడు." అను వాక్యములు పెద్ద అక్షరములతో
పైన గలవు. (ప్రీ. ప్రె.)

లిబరలుడక్షపు కాన్సిలు సమావేశము

మదరాసు, మే 10:— సర్. సి. పి. రామస్వామి
య్యరు గా॥ జి. ఎ. సతీశమగారు, లిబరలు కర్మమునకు కార్య
దర్శులు, లిబరలు కాన్సిలు బొంబాయిలో 14 వ తేదీని కానన
సభాసభమున, సర్వపక్ష సమావేశమైన వెనుక, సమావేశమగున
ని ప్రకటించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

నైపును కమిషను నివేదిక

ప్రకటన తేదీలు

(రూటరు)

లండన్, మే 12:—నైపును కమిషను నివేదిక ప్రథమ భాగము (చారిత్రకభాగము) జూన్ 10 తేదీన ప్రకటింపబడుననియు సిఫార్సుల ప్రకటనము 24 తేదీన వెలువడుననియు కామన్వెల్త్ టెన్సు గారు ప్రకటించిరి.

తాతా వైమానికము క్రొయిడనులో రాత్రి 12-15 గంటలకు ప్రవేశించెను.

ఇదే సమయము

మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక

(రూటరు)

లండన్, మే 12:—గాంధీగారి కిక్కురు పుకారుబడితేడు. ఆయనమాటలనుగారు. భారతనాయకు లిప్పుడు మనకు తోడ్పడగలరు. సంపదనమును వదిలి పాశ్చాత్యముతో మనతో కలిసి సంప్రదించి తోడ్పడగలరు. ఈరెండు పనులుకూడ అంత తేలిక అయినవిగావు. ఉభయతా భావోద్వేగమును చెప్పగొట్టిరి. దాని నిపుడు పోగొట్టలేనని మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక చెలుపుచున్నది.

ఇండియాలో అల్లరులు

కమ్యూనిస్టు ఏజంటు లు త్వరవాదులుకారు

బెన్సు గారి ప్రకటనము

(రూటరు)

లండన్, మే 12:—ఇటీవల ఇండియాలో జరిగిన అల్లరులకు కమ్యూనిస్టు ఏజంటు లు త్వరవాదు లై నటుల కన్పించదని కామన్వెల్త్ టెన్సు గారు సర్ విలియం డే విద్యనుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. అధికారు లంపిన తంతివార్తలలో ఈ అల్లరులందు పాల్గొన్నవారు రక్తాంబరవేషధారులై నుత్తి కొడవలని దాల్చినను కమ్యూనిస్టుల జోక్యమున్నట్లు కన్పించదనిరి.

భారతనైపును సంపూర్ణ ప్రభుత్వ క్రింద గల్లియున్నదని సర్ విలియం బర్దుడు సేనాని చెబుచున్నారని టెన్సు గారు కామన్వెల్త్ టెన్సులో చెలిపిరి.

పోలాహారు అల్లరులు

యూరపియనుల ఆస్తి

లండన్, మే 12:—పోలాహారులో నాశనమైన యూరపియనులసామగ్రిని పోలాహారుప్రజల నుండి దబ్బును ప నూలుకేసి వారి కిప్పించవలెనని (యూరపియనులకు) కామన్వెల్త్ టెన్సులో సోమర్సెట్ గారు టెన్సు గారికి ముచింపగా ఆ విషయ ముసానమందున్న ప్రభుత్వము అలోచించవలసిన విషయమని టెన్సు గారు బదులిడిరి. ఇట్టి చర్యను వారు తీసుకొని ముజరా నిప్పించుటకు వారి కధికారమున్నదనిరి.

కాసనోల్లంఘనమును గావించిరినిఅరస్తుచేయబడి విచారణలోనున్న సమయమున చేతులకు సంకెళ్లను వేయవలెనని ఏల బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు అధికారుల వాజ్ఞాపించిరిని మార్షి కోన్సుగారుగారు ఆ సంగతి తెలుసు తెలియదని టెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరము నిడిరి. ఈ నేరములందు కాసనోల్లంఘనపరులను ఏ మి చేయవలెనో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకేమి ఉత్తరవు నిచ్చిరిని యడుగగా ఇండియా ప్రభుత్వము వారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో సదా ఆలోచించుచునే యు న్నారనియు ప్రజాశాంతికి బలమును చర్యలనే దీసికొనుచు న్నారనియు టెన్సు గారు చెలియజేసిరి. మామూలుకాసనముల క్రిందనే పీరితై చర్యను దీసికొనుచున్నారనిరి.

జీవశక్తి లేనట్టి

వెంట్రుకలకు మంచిటానిక్ గా

పని చేయును!

ఇండియామాదిరి ఉష్ణప్రదేశము లందు మీ వెంట్రుకలనుగురించి కొంచము శ్రద్ధవహించ వలెను. వెంట్రుకలు ఆరోగ్యస్థితియందుండుటకు మంచి టానిక్ యొకటి మిక్కిలి అవసరము. ఈవెన్స్ లైమ్స్ అందుగ్లి సరికా యుపయోగించుటారంభింపుడు. ఎండాకాలములో మెదడునకు చల చలమును గలిగించుటయే కాకుండా తలనొప్పి తదితరమైన నొప్పలు రాకుండ కాపాడును.

నిత్యము ఉదయమున ఈవెన్స్ లైమ్స్ అండ్ గ్లి సరికా నుపయోగింపుడు. మీ వెంట్రుకలను మెత్తగా, అందముగా నుండునట్లు చేయును. వెంట్రుకలకొక కొత్త మెరు గిచ్చును.

దగ్గరలోనున్న కెమిస్టువద్ద ఒకసీసాను కొనుడు. నిత్య ముపయోగించుకొనుడు. కొనేటప్పుడు మాత్రం సీసామీద ఎత్తనిసీలు, ఈవెన్స్ అని పేరుండునటు గను నింపుడు. సరుకు నాణ్యమైనదనుట కదియే నిదర్శన శి

EVANS' LIMES & GLYCERINE

Made in England by
EVANS' SONS LESCHER & WEBB Ltd
Liverpool and London.

భారతవైమానికము

భావలాగారు

(రూటరు)

లండన్, మే 10:—నేటియందయము 8-80 గంటలకు మామూలు వైమానిక తపాలను గొంపోవు విమానములో భావలాగారు ఇండియాకు బయలుదేరిరి.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభించినగాని ఇండియాలో శాంతి యుండదు

(రూటరు)

లండన్, మే 10:—ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సమరమున మడిసిన యోధులజ్ఞాపకార్థము నేటిమధ్యాహ్నము లండనులో భారతకాంగ్రెసు కాళివారు సభను సర్వ స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రాణము లర్పించినయోధులను కొనియాడిరి. తత్సభ్యులగు జాతా (పంజాబు) దేశస్వాతంత్ర్యమునకై అనువులను బాసిన వీరుల జ్ఞాపకార్థము ఇచట సభలో సమాజేశమైతి మనిరి. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమున్న ఇండియాలో శాంతి ఉండదని, 1857 లో జరిగిన సంగతులన్నిటిని బొంబాయివాస్తవ్యులు అమీను గారు చెలిపినప్పటికీ సకలత్యాగాగారు 1857 లో బ్రిటీషు వారు గావించినవాటి నన్నిటిని విడదీయించిరి. జాతీయ సత్వములను సరిగా నిర్వచించని కారణముచే 1857 స్వాతంత్ర్యోద్యమము విఫలమైనదనిరి. జాతీయసత్వములను సరిగా అర్థము జేసికొనలేనందున అపజయము గాంచి రనిరి. రైతులకును, జనసామాన్యమునకును స్వాతంత్ర్యముండవలెనను సిద్ధాంతముతో ప్రారంభించితిమేని స్వాతంత్ర్యోద్యమము జయించు ననిరి. వి. పి. సావర్కారుకు భ్రాతృవాత్సల్యమును జూపుచు సందేశము సంపుటకు తీర్మానించిరి. ఇండియాలో ప్రస్తుతము సాగుచున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ఆమోదించుచు గాంధీజీమున్నగు ఇతరబంధీలను ఆభినందించుచు తీర్మానమును గావించిరి.

పెరిషియాలో భూకంపము

(రూటరు)

లెహరక్, మే 10:—గత కొద్దిరోజులక్రిందట ఆజర్బైజానులో భూకంపము గల్గెను. సాల్మానులో తీవ్రముగ సోకినది. పట్నములో కొత్తభాగము నాశనమైనది. జిల్లా అంతటను రెండు నేలమంది చనిపోయిరి. అయిదువందలు త్రిత గాత్రులైరి. తాలిజాన్ గూడ భూకంపము సోకెను. చాల నష్టము కల్గెను. ప్రజలు భయకంపితులైరి. పట్టణములయొద్ద విడిచిపెట్టబడెను. పట్టణమునకు దక్షిణమునకు క్రిందుగానున్న కొండలమీద ప్రజలు బసచేసిరి. సహాయార్థము పెరిషియా చక్రవర్తి రెండువేల పానులు ఇచ్చిరి.

రౌండుటేబిలు సభ టోరీలు

వింటర్ట్ ప్రభుని బెడరింపు

ప్రత్యేక తంతి:—లండన్, మే 10:—లంకాషైరులో మాట్లాడుచు వింటర్ట్ ప్రభువు ఇట్లునెను. భారతపరిస్థితులను గూర్చి కన్వేటివుపక్షమువారు ప్రస్తుతము విమర్శనలను వ్యాఖ్యలను జేయుచున్నారు. కాని నైపునునివేదిక రౌండుటేబిలు సభచే ఏర్పడు భారతరాజ్యాంగవిధానమును పూర్తిగ పరిశీలించకమానరు. ఒకవేళ రౌండుటేబిలుసభలో ఒడంబడిక కుదురునో పార్లమెంటులో నిరోధముకల్గును. అది అపాయకకరమైన తీర్మానము. ఇండియాప్రభుత్వ చట్టములో చేయబడిన సవరణలను కన్వేటివు పక్షమువారు ఆలోచించెదరు. రౌండుటేబిలుసభ ఊరకమార్గమును జూపునదిగా నుండవలెను. అంతియగాని నిండుచర్యలకు అభ్యంతరముగ నుండరాదు. పార్లమెంటు అంత్య పరిహారము చేయునదని ఎవరును మరచిపోకూడదు.

అమెరికాలో భారతీయులు

(ఫ్రీ ప్రెస్ మెయిలు)

డెట్రాయిటు మిచిగన్, ఏప్రిల్ 7:—1930 మార్చి 80 తేదీన అమెరికాలో మిచిగన్ దగ్గరనున్న డెట్రాయిటు భారతీయులు విరివి అమెరికను వాస్తవ్యులు సమాజేశమై ఈ తీర్మానమును గావించిరి. డెట్రాయిటు భారతీయులు అమెరికను వాస్తవ్యులు ఇండియాలో గాంధీ జనహరులాలనప్రహారాల్ల నాయకత్వమున బయలుదేరిన స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ఆమోదించుచున్నారు. ప్రపంచములో ఇతరులకు గూడ ఇది ఆదర్శప్రాయముగ నుండుగాక.

భారతనాయకులు అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసుపతాకమున కేరి భారతదేశ సందిగ్ధావస్థను లొంగింపవలెను. టై తీర్మానములను భారతకాంగ్రెసు అధ్యక్షునకును అమెరికా అధ్యక్షునకు పంపవలెననిరి.

ఇండియాలో బక్రీదుపండుగనాడు అల్లరులు జరుగు నేమోయని ఇంగ్లండులో భయపడిరి. కాని విపత్తుకలగలేదు.

అమజాన్స్ అను ఆంగ్లకన్య విమానములో 11 తేదీన కరాచీనుండి ఆలహాబాదుకు బయలుదేరెను.

9 వ తేదీ రాత్రి 33 సంవత్సరముల ప్రాయముగల థామస్ పెరెస్సుగారు చనిపోయిరి. 1000000 పానులకు పైగా దానధర్మములను జేసిన మహాదాత.

అస్థానకవిత్వయిగ జాతీయ్యాస్పిల్లుగారిని సారవ్యాభామడు నియమించెను.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము

రాండుటేబిలుసభ అక్టోబరు నెల 30 వ తేదీ ప్రాంతమున జరుగగలదు

భారతీయులు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుటవలన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము మారలేదు

అల్ప సంఖ్యాకులను సమాధాన పరచుట ముఖ్యకర్తవ్యము

ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి

సి.పి.ఎం. మే 12:- భారతదేశమునందు “ప్రస్తుత రాజకీయములలో యిప్పటి పరిస్థితులు కలుగుటకు ముఖ్యకారణములగు విషయములను మరీయొకసారి నేను భారతీయులకు స్పష్టముగా తెలుపగోరుచున్నాను.”

అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము

“1917 లో బ్రిటను దొరతనమువారిచే చేయబడిన ప్రకటనముయొక్క సహజ ఫలితము అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునియే బ్రిటిషు దొరతనమువారి నిశ్చయార్థిప్రాయ మని ఆ దొరతనమువారి పక్షమున 1-11-1929 వ తేదీని నేనొక ప్రకటనను చేసితిని. సైమును సంఘమువారును యిండియను సెంట్రలు కమిటీవారును నివేదికలను పంపిన పిమ్మట నవి ప్రకటింపబడిన తరువాత బ్రిటను-యిండియా దొరతనము లప్పటికి లభించిన అన్ని ఆధారములనుబట్టి వీనినిగూర్చి ఆలోచించెదరు.

రాండుటేబిలు సభ

అవల బ్రిటిషు యిండియాసమస్యలను యావద్భారత సమస్యలను అనగా స్వదేశసంస్థానములను బ్రిటిషు యిండియాకును సంబంధించిన సమస్యలనుగూర్చి బ్రిటను ప్రభుత్వ ప్రతినిధులతో కలసి ఆలోచించుటకు భారతదేశమునందలి వివిధ పక్షముల ప్రతినిధులను సంస్థానముల ప్రతినిధులను ఆహ్వానించెదరు. బ్రిటిషు యిండియా ప్రతినిధులతోను సంస్థానముల ప్రతినిధులతోను ఒక్క సభలోనేగాని లేక వేరువేరుగాగాని పరిశీలించి అనుకూలమును బట్టి ఆలోచనలు జరుగగలవు” అని గూడ నేనపుడు ప్రకటించితిని.

కాంగ్రెసునాయకులతో సంభాషణ

పిమ్మట 22-12-29 వ తేదీని గాంధీగారితోను పండిత మోతీలాలుగారితోను నేను సంభాషించితిని. నా ప్రకటనలో నేను తెలిపియుండినట్టి క్రొత్తపరతులను వారు కోరిరి. అందులకు దొరతనమువారి రంగీకరింపనిచో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు రాండుటేబిలుసభకు రాజాలరనిరి.

పూర్ణస్వరాజ్యప్రకటనము

పిమ్మట లాహోరులోజరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభలో గాంధీగారి ప్రోత్సాహమున పూర్ణ స్వరాజ్య తీర్మాన మామోదించబడినది.

సత్యాగ్రహములను ప్రారంభించుట

భారతీయులలో నేపథ్యమువారైనను సరే బ్రిటను దొరతనమువారి నూచన నిటలు తిరస్కరించుట చాల శోచనీయమగు విషయము. ఇది భారతదేశ చరిత్రలో మిక్కిలి గొప్ప అనికాశము భారతదేశాభివృద్ధికి నిర్మాణ విధానమున అధికముగా పనిచేయుటకు లభించిన యీ గొప్ప అనికాశము కాంగ్రెసు నాయకులు యీరితిగా తిరస్కరించెదరని నే నిదివరకే తెలిపియున్నాను. బ్రిటను దొరతనమువారి నూచనను వ్యర్థపరచుటకు వారలంబించిన సాధనము యుచితజ్ఞులు ఆమోదించగలగినదైన శాసనసమితి సాధనముగా నుండవలెనుగాని యీ నాయకులట్టి శాసన సమితి మును సాధనమున వలంబించుటకు గొప్ప అపదలతో కూడియుండిన శాసనోల్లంఘన సాధనమునే యీనాయకు లవలంబించిరి. ఈసాధనము అధికము ప్రమాదముతో కూడినదను విషయము నిప్పటికైన వారు బాగుగా తెలుసుకొని యుండకపోదు.

గాంధీగారిలేఖ

కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానము సనుసరించి 2-3-30 వ తేదీని గాంధీగారు నా కొకలేఖ వ్రాసిరి. ఆలేఖ అన్ని ప్రతికలలోనుగూడ పూర్తిగా ప్రకటింపబడినది. “ఉప్పు కట్టము నల్లం ఘించుటకు 11-8-30 వ తేదీని నేను బయలుదేరిపోవుచున్నాను. నాకు ఆహ్వానముగూడ గాఢతమముగ విశ్వాసము కలుగుగాని యిప్పుడు దేశమునందు దౌర్జన్యపరత్వమునకు ప్రాబల్యముధిక్కుమగుచున్నది. గాన నేనిప్పుడుగూడ అహింసాస్వరూప సత్యాగ్రహమును వెంటనే ప్రారంభించుకొనుటకుంటు

గొప్ప అపచారమే యగునని నేను నమ్ముచున్నాను. సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటవలన ప్రజలలో పిచ్చిఉద్రేకము ప్రబలుటకుగూడ నవకాశము లేకపోలేదనిగూడ నే నెరుగుదును” అని గాంధీగారు నాకు వ్రాసిరి. మీరు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపదలచినందులకు నేను చాలచింతింపచున్నాను. దీనివలన ప్రజాశాంతికి తప్పక భంగము కలుగగలను” అని నేను గాంధీగారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగితిని.

న్యాయ-క్రమములను కాపాడుట

దేశమునందు రాజకీయపరివర్తనమును కలిగించుటకు గాంధీగారు మున్నగువారు శాసనవిరుద్ధములను అక్రమములు నగుపద్ధతులనే అవలంబింపదలచిరి. దీనివలన చాలఅనర్థములు కలుగుటనిశ్చయము. ప్రస్తుతము కనబడుచున్న ప్రబలనిరోధములను తొలగించు బ్రిటను భారతదేశములవారుకలసి ఆలోచించుటవలన రముగాన నందులకు భారతదేశీయులను ముఖ్యుల నొసరించుటయే బ్రిటను దొరతనమునకును నాకును దృఢసంకల్పమైయున్నదిగాని న్యాయ శాసనాధికారమును బాగుగా నెలకొల్పుటకును శాంతిక్రమములను కాపాడుటకును నేను నాదొరతనమును మాభ్యంతరము నెరవేర్చుటగూడ మాకుప్రధానకర్తవ్యమేయైయున్నది. నేను 25-1-30 వ తేదీని జరిగిన భారత శాసనసభలో స్పష్టముగా నే తెలిపియుంటిని.

దేశమునందు దౌర్జన్యము కలుగుట

నేను గాంధీగారికి వ్రాసిన లేఖలో చేసిననూచన ఆపుచే దేశమునందు పెక్కుతావులూ నిదర్శనపూర్వకముగా కనబడినది. గత మాడువారములనుండియును ఒకదాని కొకటి మిక్కిలిదూరముగానున్న పెహావరు, మరరాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, చిటగాంగు, కరాచి, డిల్లీ, హాలాపూరు నగరములలో దౌర్జన్యములు హత్యతోగూడిన దాడులు, వేలకొలది ప్రజలు తిరుగుబాటు, సామంతులైన ప్రజలుహత్యలొనరించుటయున్నగుదారుణము లెన్నియో జరిగినవి.

కఠినశాసనముల ప్రయోగించుట

ఈ రీతిగా దేశమునందు పెక్కుతావులూ దౌర్జన్యము ప్రబలుచుచేతను భారతదేశీయుల భద్రమునకును అభివృద్ధికిని ప్రబలమగు నపాయమును అధికమగుచుండుటవలనను ఈ అపదను నిరోధించుటకును ప్రపంచమునందు భారతీయుల కష్టభాగి కలుగకుండ చేయుటకును భారతీయులు ఉచితజ్ఞులును శాసనములను గౌరవించెడువారు నని లోకము గ్రహింపగలుగుటకును భారత ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారును అవసరమని తోచిన మరికొన్ని శాసనములనుగూడ అమలులో పెట్టవలసిన ఆవశ్యకత కలిగినది.

మొదటి మా సదుద్దేశమున కావంతయైన

మార్పుకలుగలేదు

ఇతరులు చేసిన ప్రయత్నముల వలన కలిగిన పరిస్థితులను బట్టి గత్యంతరమును గానక నేనును నా ప్రభుత్వమువారు యిట్టి శాసనములను ప్రయోగింపవలసివచ్చినను దేశీయులలో మరల త్వరలోనే వివేకము కలుగగలదనియును తాత్కాలికావశ్యకతవలన ప్రయోగింపవలసినవిచ్చిన యీ చట్టములను త్వరలోనే ఉపసంహరించుటకు తగిన పరిస్థితులు క్రిష్టముగానే యేర్పడగలవనియును నేనాశించుచున్నాను. దేశమునందలి పరిస్థితులేర్పడెనను కారణమున బ్రిటను భారతదేశములవారు మొదట వెల్లడించిన సత్సంకల్పమునందు ఆవంతయైన మార్పుకలుగదని నేను స్పష్టముగా తెలుపుచున్నాను. 1-11-29 వ తేదీని నేనుచేసిన ప్రకటనమునందలి వాగ్దానము నెరవేర్చుటకే బ్రిటిషు దొరతనమువారు కృతనిశ్చయమై యున్నారు.

రాండుటేబిలుసభ

20-10-1930 వ తేదీని లండను నగరమున రాండుటేబిలు సభను జరపుటకును ఆసభకు భారతప్రతినిధులను ఆహ్వానించుటకును వలయునట్టి యేర్పాటులన్నియునుగూడ చురుకుగా జరుపబడుచున్నవి. అప్పుడు అధినివేశకేసముల ప్రతినిధులందరునుగూడ సామ్రాజ్య సభకొరకు లండనునగరమునకు వచ్చియుండుటగాన భారతప్రతినిధులతో సంభాషించుట కవకాశము లభింపగలదు.

సామ్రాజ్యసభ

సామ్రాజ్యసభ సెప్టెంబరు నెలొఖరున లండను నగరమునందు నిర్వహించబడెను. ఆసభ ముగిసినవెంటనే 9 సంవత్సరాల ప్రారంభమునను.

ఈ సభపైన నే నెంతయో ఆశపెట్టుకొనియున్నాను.

నా ఆశలన్నిటిని నే నీసభపైననే పెట్టుకొనియున్నాను ననువిషయము నా మనసు నెరుగగల భారతీయులకందరికినిగూడ బాగుగా తెలిసియుండును. మనము దేనినొసరించుటకు అత్యధికముగా నాతురతతో నుంటిమో అట్టినిర్మాణవిధానము కొనసాగుటకు యీ అక్రమ-కల్పవలన నిరోధమును ప్రజలలో వైముఖ్యమునుగూడ కలిగినది. కావున భారతదేశీయులు యీ విషయం దియును యీ విషయములనన్నిటిని కాంతముగ ను నిష్పాక్షికముగ ను సావధానముగను ఆలోచింపవలెనని కోరుచున్నాను. భారతదేశమునకు యధార్థముగా రాజకీయాభివృద్ధి కలుగవలెననియే ప్రస్తుతము దేశీయులందఱును గూడ కోరుచున్నారని నేను గ్రహించియున్నాను. నేను భారతదేశము నిపుడు అత్యధికముగా ప్రేమింపగలిగియున్నాను గాన భారతదేశ రాజకీయ జీవితమునందు యెట్టి సహజమును సత్త్వమునకు సభివృద్ధియని నేను నమ్ముచున్నానో దానిని కలుగజేయుటకు ప్రయత్నించుటలో నేనెట్టి కష్ట లోపమునగూడ కలుగజేయువాడనుగాను.

అల్పసంఖ్యాకుల సమస్య

యధార్థములగు సమస్యలను పరిష్కరింపగలిగిననే గాని యిది సిద్ధింపజాలదు. ఈ సమస్యలన్నిటిలోను అల్పసంఖ్యాకుల సమస్యయే ముఖ్యతమమైనదిగా నున్నది. నూతన రాజ్యాంగవిధానముక్రింద భారతదేశమునందు నివసించువలసియున్న ప్రధానములగు అల్పసంఖ్యాకులసంఘములకు నిజమగు భద్రమును కలుగజేయునట్టి పద్ధతి ఆంగీకరింపబడనిచో నీసమస్య పరిష్కారము కానేరదు. కాని శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు బాధ్యులైనవారు యీ సత్త్వములను గ్రహించుటకు సమ్మతింపకుండను. సత్యాగ్రహములను కలుగుచున్న దుష్కలితములను పాటింపకుండను సత్యాగ్రహమును సాగించుటయే దీక్షితులై యుంకలముందుకో అంతికాలమును వారు వేనినికోరుచున్నామని వెల్లడించు చుందుకో ఆ ఫలితములు కొనసాగజాలవు. మరియు ఆ ఫలితములను బడయగోరుచున్న యితరుల ప్రయత్నములకు గూడ నిరోధ మేర్పడును. కాంగ్రెసు వారు రాండుటేబిలు సభకు రాకపోయినను యీ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపకుండ నుండినచో రాండుటేబిలు సభకు రాదలచిన యితరపక్షముల ప్రతినిధులు యీసరికి యెంతయో పనిని కొనసాగింపగలిగి యుండురు.

“తాము ప్రవేశించుట కంగీకరింపరైరి. ప్రవేశించుట కంగీకరించిన యితరులను గూడ నిరోధించి” అనువిమర్శనకంటె తీవ్రతమగు విమర్శ యిదివరకెన్నడును యెవరిచేసిననుగూడ చేయబడి యుండలేదు.

12-5-1930.

(సం) యిర్విను.

వేగేశ్వరపురం

9వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు సోమేశ్వరస్వామి వారి ఆలయమునందలి శ్రీయుత వేమూరి-రామకృష్ణారావు (ఎస్. ఏ.) గారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరుపబడినది. అధ్యక్షులు ప్రస్తుత రాచకీయములగూర్చి ఉపన్యసింపుమా ప్రభుత్వవిధానమును నిరసించిరి. శ్రీయుత గరికపాటి మల్లావధాన్లు గారు, ఆడ్డాల ఆరవాలరాజుగారు, ఉప్పచెట్టుమెల్ల కల్లుచున్న బాధలను, సత్యాగ్రహమువలన కల్లు ఉపయోగమును గూర్చియు, విదేశీవస్తుములు మద్యపానములమల్ల మన దేశమునకు కల్లుచున్న నష్టములను చెప్పి కల్లుత్రాగుట మానవలసినదనియు, ప్రతియింట రాట్నము నెలకొల్పవలసినదనియు కోరిరి. శ్రీయుత యేలూరు పాటి రామభద్రచతురులుగారు 1921వ సం॥ లగాయితు నేటివరకు జరుగుచున్న కాంగ్రెసు ప్రచారమునుగూర్చి ఉపన్యసింపుమా మద్యపానము మానవలసినదని కోరిరి. ఆరవాలరాజుగారు స్వరాజ్యలగము సభలో అమ్మెగా రెండు రూప్యములు వసూలయినవి. అధ్యక్షులచే మద్యపాననిషేధము విదేశీవస్తుబహిష్కారము అను రెండు తీర్మానము లుపపాదించబడి ఏకగ్రీవముగా సభ సందరిచేత ఆమోదింపబడి మహాత్మాజీయ అను జయధ్యానములతో సభ ముగిసినది.

యేలూరిపాటి జగన్నాథము

ఆగాఖాకొగారి వైమానికబహుమతిని మనోమోహణ్ సింగుగారు పడసిరి.

సోవియటు రషియాలో ముసల్మాను షతమున శుభప్రవము లేకుండ గాపాడవలెనని వార్తాముసల్మానులు గోరుచున్నార.

స్టీడర్లకు జిల్లాజడ్జిల హోచ్చరికలు

రాజమహేష్వరిలో 8 మంది స్టీడర్లకు నోటీసులు
రాజమహేష్వరి, మే 9:—వంగరాష్ట్రములోని రాజమహేష్వరియందున్న 7 గురు స్టీడర్లకు, శ్రీకాకుళం మైత్రీయనబడు అడ్వోకేటునకును, జిల్లాజడ్జిగారు నోటీసులు జారీచేసిరి. గత హార్తుదినమున ప్రైవేట్స్ డివిజన్ కోర్టు కేసులలో హాజరు కావలసియుండెడి. కాని వారు హాజరుకాలేదు. కేసులు కొట్టి వేయబడెను. అందువల్ల వీరి ప్రవర్తననుగూర్చి లీగలు ప్రాక్టీసు నర్సన్ ఆఫ్ఫ్ 18 సెక్షను ప్రకారము ఎందుకు హోర్టోవారికి తెలియజేయగూడదో వచ్చి సంజాయిషీ చెప్పుకోవలసిందిగా నోటీసులు జారీచేయబడెను.

ఫరీదుపూరు 12 మంది స్టీడర్లకు
ఫరీదుపూరు, మే 9:—బెంగాలులో ఫరీదుపూరునందున్న 12 మంది స్టీడర్లకు కూడా ప్రైవేట్స్ కారణముల వల్లనే అనగా మహాత్ముని ఆరెస్టు, దినుసున హార్తుశము జరిగి యుండుటచే అనాడు కోర్టును హాజరుకావలయునంటే కారణమున లీగలు ప్రాక్టీసునర్సన్ ఆఫ్ఫ్ ప్రకారము నోటీసులు జారీచేయబడెను.

అంకోలాయందు 5 గురు స్టీడర్లకు కర్వారులో
స్టీడరులందరు
అంకోలా, మే 9:—కర్నాటకరాష్ట్రములో చేరిన అంకోలాయందున్న యాభైదిగురు ఆయిదుగురు స్టీడర్లకు నోటీసులు జారీచేయబడినవి.
రాఘవేంద్రరావు గంగూలీగారు, యశ్వంతరావు నాద కర్ణిగారు, పద్మనాభరావు కామతుగారు, శ్రీపాద కల్యాణ పూర్ణగారు, కేశవ ఉపేంద్రభట్టుగారు జిల్లాజడ్జిగారి ఎదుట హాజరై తమ ప్రవర్తననుగూర్చి సంజాయిషీ చెప్పుకోవలెనని నోటీసులు యివ్వబడెను.
కర్వారు జిల్లాలో స్టీడర్లందరికిని నోటీసులు జారీ చేయబడెను. ఇంకను మరికొందరికి నోటీసులు రాగలవటం. (ప్రీ. ప్రె.)

వేదారణ్యములో 144 ను ధిక్కరించుట

పోలీసువారు వచ్చిచూచి తిరిగి వెళ్లిరి.
ఆచంట రుక్మిణమ్మగారి నాయకత్వమున
వలంటీర్లు ప్రచారము చేయుచున్నారు
వేదారణ్యము, మే 8:—నిన్న ఎర్రమగుటవల్ల సముద్ర తీరమునకు వలంటీర్లు వెళ్ల లేదు. బహిరంగి సభలు జరుగకూడ వని సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువు చేసిరి.
కాని 150 మంది వలంటీర్లు తమ శిబిరమువద్దనే రహదారి ప్రక్కను సభచేసిరి. పొరుగువారు 150 మంది విచ్చేసిరి. శ్రీయుత వెంకట్రామయ్యగారు 40 నిమిషము లుపన్యసిందిరి. పోలీసుపటాల మొకటి వచ్చి దూరము నుండియే యాసభను చూచి మరిలి వెళ్లిపోయిరి.
సభ ముగిసిన పిమ్మట జిల్లాపోలీసు నూపరిం పెండెంటు గారు తిరిగి కొంత పటాలముతో వలంటీర్లు శిబిరమువద్దకువచ్చి ప్రక్కగా నడచి వెళ్లిరి.
నేటిఉదయము వలంటీర్లు రెండుజట్లుగా విడిపోయిరి. మొదటిజట్టు వారు సగరసంకీర్తనము చేయుచువెళ్లిరి. రెండవ జట్టువారు (25 మంది) మాలపల్లెకువెళ్లి మధ్యనీషేధ ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఈరెండవజట్టునకు శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మ గారు నాయకత్వము వహించిరి.
శ్రీయుత సి. వి. చిదంబరముగారు తిరుప్పురు అసిస్టెంటు ప్రీవెనుమాస్టరుగానున్నారు. కీరు తమ ఉద్యోగము నకు రాజీనామిచ్చి యీ యుద్ధముములో చేరిరి.
80 సెంటు వలంటీర్లు శ్రీయుత యన్. సోమసుందరముగారు వెల్లూరు వెళ్లుచున్నారు. వారు సత్యాగ్రహనిధి నమూనాచేయుటకై నియమింపబడినారు. (ప్రీ. ప్రె.)

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుటకును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 ఆవును.
గాంధీ జ్యోతిషమనిలయం, తిరు త్తణి. P. O.

స్వల్పదర! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు
లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివార వరకు అందరి మందము, ములబద్ధము, వడిసెడు, ఎర్ర, గూరలు, శీతలముచే కాల్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి, పక్కలయ్యలు నొప్పి, ఆహారశక్తి కాలముందు కలబొప్పి, నలిబ్బరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుఎంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను నశింపరచును. శ్రీమతి ప్రసవించిన వాడు, స్నానమువాడు (కర్మారీకి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలవాడులలో నవలీ (నింగవలీ), సాంజామిక కోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేమించిన ఆహార్యవ్యాధిలను బహుశః ఈమాత్రల సీసాతోగల ఆమహావర్షమును చూడుదు. 500 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ఉపకారవంతున ప్రతిజ్ఞ

కూడవలెను. శిశువును, పోష్టు మూలకముగా 5 సీసాలు రు 1-0-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0, మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయుట కావున, మొదడుకు బలమును గలిగియుండు నమ సర్వాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి భోజనం. కష్టమైన కలగజేయును. పంకితపాలుకుల కంకర్షరమునకు, మృదునుగురత్నము నిచ్చును. పొడవనాడును ఉత్సాహమునింపును. ఇంకాకష్టములను తీర్చివేయును (నైట్కోరు చాల మెత్తగానుండుటవలన తాల్పాడను వదులునాని పిల్లలకు పంజీవివలీది. 5 కోగుల సీసా 1-0-0. పోష్టుబద్ధులు ప్రశ్నకోము.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

ఈ దిగువ స్థలములందు మాత్రమే
ఆంధ్రపత్రికకు యేజంట్లు తక్షణమే కావలెను
రూ. 200 ధరావత్తు చెల్లించగలిగినవైయు, మంచి పలుకుబడి, యోగ్యతగలవారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట ఏజంట్లుగానుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాసముండుట ముఖ్యము. మిగత వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు ఒక అణా స్టాంపుతో వ్రాయవలెను. బిల్ల పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.
పెద్దాపురం: చీరాల చికాకోక కడప రైచూరు
తాడేపల్లిగూడెం నర్సారావుపేట విశాఖపట్టణము కర్నూలు హిందూపూరు
యలమంచిలి సత్యనాథులై పర్లాకిమిడి బల్లారి తాటిపత్రి
పార్వతీపురం బొబ్బిలి చిత్తూరు గుత్తి నంద్యాల
బాపట్ల తుని మదనపల్లె అనంతపురం మార్కాపురం
ఆనకాపల్లి
మేనేజరు (ఏ): ఆంధ్రపత్రిక, పోష్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

రామమోహనఫార్మశీ బెజవాడ
మోనపోకుడు. ఈ ఫార్మసీలో కొవడములను కోడ వారు రామమోహన ఫార్మసీ నే నేజరుకు అనిమాత్రం వ్రాయవలె ఈ డాక్టరు చేరు వ్రాయవలె ను. ఫార్మసీలో సమస్త ఆయు

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్,
స్థాపితము 1923 సం॥ రం.
మచిలీపట్నము
ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి టైలరలో హైదరాబాదు పట్టణమును తెరువనున్నాము. అచ్చట కొందరు పురప్రముఖులు కోరుటవలన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. వైబాను దొమిరియన్నయొక్కయు సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాంటి చేయబడును. ఈ నెలాఖరులోగా వాటాబా విధా ముగించబడును.
షేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు మీద తెలుపబడును.
డో. కో. శాస్త్రి, యం. ఏ. నెక్రటరీ.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు
మిక్కిలి ఖాటుగలిగి శుభాపనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు మొదలగు సన్నపులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అజీర్ణము, వాయున, జలుబు, శైత్యము, జ్వరము, సన్నిపాతము, బాలింతనణము, చిన్న బిడ్డ నణముల అగ్ని సూంద్యము, అజీర్ణశేదులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ బాణమువలెనవి. ఆహార్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తమముయినవి. పరిశీలించ దగినవి.
800 మాత్రలు గల సీసా 1 కి రు. 0-4-0
12 సీసాలు రు. 2-8-0
పోష్టు బాక్సుల ప్రశ్నకోము.
పి. సి. ఏ. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

అశ్విన

రిజు వెనేటరు

ఎక్కువ బలమును, శక్తిని, జీవము నివ్వగలదు నరములను, శరీరమును, మెదడును వృద్ధిచేయుచు విద్యాపరీణులకును, వ్యాయామం చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd. Calcutta.

ప్లాక్ యంచువారలు —

ఎస్. దేశాయ్ గౌడర్ అండ్ కో,

41, బందరుపేథి, మద్రాసు

వాథన్ అండ్ కో,

కొచ్చిన్.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

రక్త శోష

రక్త శోష

Deschiens' Syrup

నిరపుట దుపయోగించుచు
ఇది, అంత్యమున, బలము, విద్యుత్ నిద్రలు, 30 000 వైద్యులు అంత్యమునందు కాని రెవ్వు కావ
అంత్యమున, గురువునందు, ఎక్కువకు రెవ్వు.

మేము లండను, జర్మనీ, బెర్లియం, హాలెండువగైరా పూర్వముండి
అద్దాలు, ఫ్రేములు, రవివర్తాపిక్చర్లు
జర్మనీపిక్చర్లు, చిన్న సయిజు పెద్ద సయిజు బిల్డింగ్ అద్దములు,
మోటార్లు వేసే అద్దములు, రంగులు పువ్వులు అద్దములు ఇంకా
అనేక రకములు చిల్లరగాను, లోకుగాను కాకినాడ బెర్లియం
తెప్పించి మద్రాసు రేట్లు అనుసరించి విక్రయించుచు వున్నా
ము ఒకడైన కొనిచూచినయెడల మీకే తెలుసును

యక. డెంక ట్రాయులయ్య,
అద్దాలు వ్యాపారం, మయినురోడ్డు, కాకినాడ.
హైదరాబాద్ —
155, 156 దేవరాజ మొదలివిధి, మద్రాసు.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగు శ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దుష్టతతో ఉడిచుచున్నంతవరకు అలసింపకుదు
వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియా ఆయిల్

రీజిస్టర్డ్
న సేటిసుండియే వాడు ట్రాంజింపుడు

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ

ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిటిపోవుట బిరుదుగా నుండు
టనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెద రక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ ముఖపద్ధతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును
గలిగించునో గమనింపుడు కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు నెట్లు అధికము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు.
తల పట్టణముతోను, పల్లెతోను, దుకాణాదారు లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవార లందరివద్దను దొరకును.
మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనవచ్చుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు

సీసా 1-కి వల 1-0-0, పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-కి రు 2-10-0, పోస్టేజి ఆ 0-12-0.

ఓటో డిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట మునుపకుండు.

మీదునులమీదుగాని, జేబు దునులమీదుగాని రెండుమాడు చుక్కలు ఆటో డిల్
బహారు చల్లినవెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, వెద
జల్లినట్లు వర్షమును, వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటో
డిల్ బహారు తప్ప మరెవ్వరూ కావరాదు, నేడే ఒక సీసానుకొని దాని అద్భుతపరిమళము
అనుభవించుడు.

1/2 కొన్ను ఓటో డిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/4 " "	"	1-4-0
1 డ్రాము " "	"	0-12-0

చమూనా సీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.
సువాసన కార్డు 1-కి లవా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
90-2 285, జమ్మామకీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నెం. 2.

సంతానం పుట్టకుండా 108-1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయము
16 మోతాదులట్టాలు 1-12-0
ట్టాలులకు ఇతర పయములకు —
డి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు పోస్ట్ విజంజు
ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్
ఇతర కెమిస్టులు అండ్, డ్రగ్గిస్టులవద్ద కూడ దొరుకును

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా కి రోజులలో తుదురును
(1) ఈమందు సెగరోగములను నివారించి మూత్రము
విడుచునట్లు గలుగు పోటు, నుంట్లు, చురుకును యింజక్షన్
తోను పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక తుదుర్చుడు
సీసా 1-కి రు 2-0-0.

మూర్చారిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్చలైనను యెప్పి వలన
శ్మిరములనుండియున్న మూర్చలైనను గ్యారంటీగా తుదుర్చుడు.
కలకు సరిపోవుమందు రు 2-0-0.

పొడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపొడలనే గాక యితరవిధము
పొడలను గూడ పోగొట్టును ఇంకను తొమర, గజ్జి, కర
బిందలం గాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి
తలకు మృదులంబున మార్పును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0
గుంటూరు జిల్లాకు యెట్లెట్లు —
తాడికొండ మల్లి కార్తనరావుగారు, గుం
విజయవాడ హవల్దార్లు

Printed and Published by K Nageswara Rao, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras
Editors, K Nageswara Rao and C Seshagiri Rao B.A